માં કી મોહબ્બત
વ
મમતા

મુસન્નિફ

હઝરત મોલાના પીર ફકીર ઝુલફિકાર અહમદ નકશબંદી

મુરત્તિબ

ફકીર સલાહુદદીન સયફી નકશબંદી

નાશિર

મદીના એજન્સી

૪/૪૫૫૧, ખંબાતવાલા માર્કેટ, ઝાંપા બઝાર, સુરત-૩

માં કી મોહબ્બત વ મમતા

મુસન્નિફ

હઝરત મોલાના પીર ફકીર ઝુલફિકાર અહમદ નકશબંદી

મુરત્તિબ

ફકીર સલાહુદ્દદીન સયફી નકશબંદી

નાશિર

મદીના એજન્સી

ઝાંપા બજાર, સુરત

માં કીમોહબ્બત વ મમતા

મુસન્નિફ

હઝરત મોલાના પીર ફકીર ઝુલફિકાર અહમદ નકશબંદી

મુરત્તિબ

ફકીર સલાહુદદીન સયફી નકશબંદી

Printers: R.B. Enterprises
2609, Baradari, Ballimaran, Delhi-110006

નાશિર

મદીના એજન્સી

ઝાંપા બજાર, સુરત

فہرست

بسم الله الرحمن الرحيم

માં કી મોહબ્બત વ મમતા

الحمد لله و كفى وسلام على عباده الذين اصطفىٰ اما بعد: فاعوذ بالله من الشيطان الرجيم ۔ بسم الله الرحمن الرحيم۔ نَبِّئْ عِبَادِیْ اِنِّیْ اَنَا الْغَفُوْرُ الرَّحِیْمُ وَ اَنَّ عَذَابِیْ هُوَ الْعَذَابُ الْعَلِیْمُ۔ (سورة الحجر) و قال الله تعالى فی مقام آخر: اِنَّ رَحْمَتِیْ وَسِعَتْ كُلَّ شَیْءٍ (سورة الاعراف) و قال الله تعالى فی مقام آخر اِنَّ رَحْمَةَ اللّٰهِ قَرِیْبٌ مِّنَ الْمُحْسِنِیْنَ۔ (سورة الاعراف) و قال رسول الله ﷺ قال الله تعالى كنت كنزا مخفيا و احببت ان اعرف و خلقت الخلق سبحن ربك رب العزة عما يصفون و سلٰم على المرسلين و الحمد لله رب العٰلمين، اللهم صلى على سيدنا و محمد و على اٰل سيدنا محمد و بارك و سلم۔

મોહબ્બત કી કારફરમાઇ

હદીષે કુદસી મેં અલ્લાહ તઆલા કા ઈર્શાદ હે: كُنْتُ كَنْزًا مَخْفِيًّا મેં એક છુપા હુવા ખઝાના થા. وَ اَحْبَبْتُ اَنْ اُعْرَفَ મેં ને પસંદ કિયા કે મેં પેહચાના જાઉ, وَ خَلَقْتُ الْخَلْقَ પસ મેંને મખલૂક કો પૈદા કર દિયા. મખલૂક કે પેદા હોને કા બુનિયાદી સબબ યે રહા કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત કો યે બાત પસંદ આઇ કે લોગ મેરી મઅરિફત હાસિલ કરેં; મેરી અઝમતોં સે વાકિફ હોં, ચૂંકે

મખલૂક કી તખલીક કા સબબ મોહબ્બત બની હે, ઇસ લિયે હમારે મશાઇખ મોહબ્બત કો તઅય્યુને અવ્વલ કેહતે હેં.

મોહબ્બત કી તકસીમ

યે મોહબ્બત અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત ને અપની સારી મખલૂક મેં તકસીમ ફરમાઇ. હર-હર મખલૂક ને અપની-અપની ઇસ્તેઅદાદ (સલાહિયત) કે મુતાબિક ઉસમેં સે હિસ્સા પાયા, યે મોહબ્બત ઝીરૂહ (જાનદાર) ચીઝોં કો ભી મિલી, ઔર જો ગ઼ૈર ઝીરૂહ (બેજાન) હેં ઉનકો ભી મિલી. પૂરી દુનિયા મેં મોહબ્બત કા રાજ હે. આપને દેખા હોગા કે લોહા મિકનાતીસ (લાહચુંબક) કી તરફ બેઇખ્તિયાર ખિંચતા હે. યે બેજાન ચીઝોં મેં મોહબ્બત કી દલીલ હે. જો ભી ચીઝ ઉપર સે ફેંકે વોહ ઝમીન પર ગિરતી હે. યે જમાદાત મેં મોહબ્બત કી દલીલ હે. પરીન્દોં ને હિસ્સા પાયા, જાનવરોં ને હિસ્સા પાયા, ઇન્સાનોં ને હિસ્સા પાયા, મિલ જુલ કર રેહના થા, અગર દિલો મેં કોઇ તઅલ્લુક હી ન હોતા લોગ એક દૂસરે સે અજનબી હોતે એક કી તકલીફ કા દૂસરા એહસાસ હી ન કરતા, કોઇ કિસીકે સાથ હમદર્દી ન કરતા તો યે ઝિંદગી ઇન્સાન કે લિયે ગુઝારની મુશકિલ હો જાતી.

અવલાદ કી મોહબ્બત વાલિદૈન સે

ઇમ મોહબ્બત કે નમૂને આપ કો ઘર ઘર મેં દેખને કો મિલતે હેં, હર બેટી કો બાપ સે મોહબ્બત હોતી હે, બાપ બીમાર હે, બેટી સારી રાત પાસ કુરસી પર બેઠી જાગ રહી હે, કે મેરે અબ્બુ અગર આંખ ખોલેંગે તો મેં ઉનહેં દવાઇ પેશ કરૂંગી, ખાને કો કુછ માંગેગે તો મેં ખાના હાઝિર કરૂંગી. વોહ અપને આપ કો અપને વાલિદ કી બાંદી (ગુલામ) ખાદિમા સમઝતી હે. બલ્કે

બાઝ અવકાત તો ઉસકે દિલ સે દુઆએં નિકલતી હે કે મેં બીમાર હો જાતી, અલ્લાહ તઆલા મેરે વાલિદ કો શિફા અતા કર દેતે. યે ઉસ મોહબ્બત કી વજા સે હે જો અલ્લાહ ને બેટી કે દિલ મેં બાપ કે મુતઅલ્લિક ડાલ દી.

વાલિદૈન કી મોહબ્બત અવલાદ સે

વાલિદ કી મોહબ્બત જિસ તરહ બેટી કે દિલ મેં હે ઇસી તરહ બેટી કી મોહબ્બત અલ્લાહ તઆલા ને વાલિદ કે દિલ મેં ડાલી. ઉસકા મનઝર આપ ઉસ વકત દેખા કરેં જબ કિસી જવાન બચ્ચી કો રૂખસત કિયા જા રહા હોતા હે, ઉસકા બાપ અપની કમાઇ કા બેશતર હિસ્સા ઉસકે જહેઝ પે ખર્ચ કર દેતા હે, ઔર જબ યે રૂખસત હો રહી હોતી હે તો બાપ કી આંખો સે આંસૂ જારી હોતે હેં, દેખને સે તો ઉસકા બોઝ કમ હો રહા હે, ઉસકે સર સે એક ફરીઝા અદા હો રહા હે, લેકિન વોહ સમઝતા હે યે મેરે જિગર કા ગોશા હે મેંને ઇતની મોહબ્બતોં સે ઉસે પાલા, મા'લૂમ નહિં આગે ઉસકી ઝિંદગી કૈસી હોગી, હમનેં બેટી ઔર બાપ કો ઐસે લિપટ કર રોતે દેખા કે શાયદ લોગ કિસી કી મોત પે ભી ઇતના ન રોતે હોં, તો જુદાઇ કે વકત બાપ ઔર બેટી કા રોના ઉસ મોહબ્બત કી એક દલીલ હે.

ભાઇ ઔર બહન કી મોહબ્બત

ભાઇ ઔર બહન કે દિલમેં અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત ને મોહબ્બત ડાલી, પરદેસ મેં બહન હે અપને બચ્ચોં કે સાથ ખુશિયોં ભરી ઝિંદગી ગુઝાર રહી હે, જબ ઉસકો ફોન પર ઇત્તિલાઅ મિલેગી ભાઇ બીમાર હોસ્પીટલાઇઝ હે. (હોસ્પીટલ મેં દાખિલ હે) ઉસે ચેન નહિં આએગા, ઉસે ખાના અચ્છા નહિં

લગેગા. નફલેં પઢ કર દુઆએં માંગેગી. રાતોં કો જાગ જાગ કર દુઆએં માંગેગી. ખૈર ખબર સુનને કે લિયે હર વકત ઉસકે કાન મુનતઝિર હોંગે, ઐસી મોહબ્બત હોતી હે બહન કે દિલ મેં કે વોહ અપને બચ્ચોં કો ભી ભાઇ કી બાત સમઝાતી હે તો ઉસકો ચંદા મામું કેહતી હે. (ચંદા યા'ની ચાંદ) ઉસકી નઝર મેં ભાઇ જૈસા ભી હે મગર ચાંદ સે ભી ઝિયાદા ખૂબસૂરત હે. યે મોહબ્બતેં ઇસ ઝિંદગી કે ગુઝારને કે લિયે બુનિયાદી ઝરૂરત થી.

મિયાં-બીવી કી મોહબ્બત

મિયાં-બીવી કી મોહબ્બત કી કઇ મિસાલેં આપકે સામને હેં, તકલીફ એક કો હોતી હે મહસૂસ દૂસરા કર રહા હોતા હે, બસ નહિં ચલતા કે કિસ તરહ દૂસરે કો ઐસી દવા દી જાએ કે વોહ સિહહત મંદ હો જાએ, ખાવિંદ સમઝતા હે કે બીવી કા ગમ મેરા ગમ હે. ઔર બીવી કી ખુશી મેરી ખુશી હે. બીવી કો દેખા કે ખાવિંદ કે કારોબાર પર કોઇ બુરા વકત આ જાએ તો અપને ઘર મેં શેહઝાદી કી તરહ યે પલી થી , મગર ખાવિંદ કે ઘર મેં ગુરબત કો બર્દાશ્ત કરેગી. દૂસરે પૂછે ભી સહી તુ કૈસી હે? તો અપને ભાઇ ઔર બાપ કો ભી બતાના પસંદ નહિં કરેગી, સમઝેગી કે યે અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત કી તરફ સે હે. જબ ખાવિંદ મુહબ્બત કરતા હે તો અબ મેરે લિયે હર તકલીફ કો બર્દાશ્ત કરના આસાન હે.

અવલાદ ઔર વાલિદૈન કી મોહબ્બત

ઇસી તરહ અવલાદ ઔર વાલિદૈન કે દરમિયાન મોહબ્બત હોતી હે, હર બાપ કો અપની અવલાદ કે ઉપર શફકત હાસિલ હે. (શફકત હોતી હે) વોહ અવલાદ કી હિફાઝત કરતા

હે. ઘરમેં બચ્ચે અગર ભૂકે હોં તો વોહ પસીના બહાતા હે. રાતોં કો જાગ-જાગ કર પેહરા દેતા હે. એક વકત મેં દો દો જગા નોકરિયાં કરતા હે. હાલાંકે વોહ ઈતના કમા ચુકા કે વોહ ખુદ અચ્છી રોટી ખા સકતા હે. લેકિન ઉસકે સામને તો બચ્ચોં કી ઝરૂરિયાત હોતી હેં, બાપ અપને મુંહ મે કુછ નહિં ડાલેગા. અપને બચ્ચે કે મુંહ મેં ઝરૂર ડાલેગા. વોહ મોહબ્બત હે જો અલ્લાહ રબ્બૂલ ઈઝઝત ને અવલાદ કે હક મેં બાપ કે દિલ મેં રખ દી.

માં કી મોહબ્બત

રેહ ગઈ બાત માં કી મોહબ્બત તો માં કી મમતા તો ઝરબુલ મસલ હે. માં કી મોહબ્બત વોહ ગેહરા સમંદર હે કે જિસકી ગેહરાઈયોં કો આજ તક ન કોઈ નાપ સકા ન નાપ સકેગા, માં કી મોહબ્બત વોહ હિમાલિયા પહાળ હે કે જિસકી બુલંદિયોં કો આજ તક કોઈ નહિં છુ સકા. માં કી મોહબ્બત વોહ સદા બહાર ફૂલ હે જિસ પર કભી ખિઝાં (પતઝળ કી મોસમ) નહિં આતી. માં તો અવલાદ પે કુર્બાન હુઈ જાતી હે. ઓર યે સિર્ફ ઈન્સાનોં મેં નહિં બલ્કે પરિંદોં મેં ભી દેખ લિજીયે, ચીળયા એક નન્હી સી જાન હે. ગરમી કે મોસમ મેં ઉળ કર જાતી હે, ઉસકી અપની ચોંચ મેં પાની થા, પ્યાસ લગી હુઈ થી યે ખુદ પી સકતી થી, મગર પીતી નહિં કે ઉસકે બચ્ચે પ્યાસે હેં, છોટી સી જાન મેં દેખો અપને બચ્ચોં સે મોહબ્બત કેસી હે.

ચીળયા કી ફરિયાદ

એક સહાબી રદી. નબીએ અકરમ સલ. કી ખિદમત મેં હાઝિર હો રહે થે, એક દરખ્ત પર ઉન્હોંને એક ઘોંસલા દેખા જિસમેં છોટે છોટે બચ્ચે થે, ચીળયા કહીં ગઈ હુઈ થી, ઉનકો વોહ

પ્યારે લગે. અચ્છે લગે, ઉનકો ઉન્હોંને ઉઠા લિયા. ઝરા દેર મેં ચીળયા આ ગઇ ઉસને ઉનકે સર પર ચેહચેહાના શુરૂ કર દિયા. વોહ ઉનકે સર પર ચેહચેહાતી રહી, વોહ સહાબી સમઝ ન પાએ બિલઆખિર થક કર ચીળયા ઉનકે કંધે પર બેઠ ગઇ, ઉન્હોંને ઉસકો ભી પકળ લિયા, ઓર નબી સલ. કી ખિદમત મેં આ કર પેશ કિયા. ઓર કહા એ અલ્લાહ કે નબી સલ. ! યે બચ્ચે કિતને પ્યારે ખૂબસૂરત હેં, ઓર વાકિઆ ભી સારા સુનાયા, નબી સલ.ને બાત સમઝાઇ કે માં કે દિલ મેં બચ્ચોં કી ઇતની મોહબ્બત થી કે પેહલે તો યે તુમ્હારે સર પર ઉળતી રહી ઓર યે ફરિયાદ કરતી રહી કે મેરે બચ્ચોં કો આઝાદ કર દો મેં ઉનકી માં હું, મુઝે મેરે બચ્ચોં સે જુદા ન કરો, મગર આપ સમઝ ન સકે, તો ઉસ નન્હી સી જાન ને યે ફેસલા કિયા કે મેં બચ્ચોં કે બગૈર તો રેહ નહિં સકતી, મેં ઇસ આઝાદી કા કયા કરૂંગી, મેં બચ્ચોં સે જુદા રહું, ઇસ લિયે તુમ્હારે કંધે પર આ કર બેઠ ગઇ, અગરચે મેં કેદ હો જાઉ, મગર બચ્ચોં કે તો સાથ રહુંગી, નબી સલ. ને ઇર્શાદ ફરમાયા કે ઉનકો વાપસ અપની જગા છોળ આઓ.

મુરગી કી મમતા

આપ ને મુરગી કો તો દેખા હોગા, છોટે છોટે બચ્ચે હોતે હેં, અગર કભી બીલ્લી કરીબ આને લગે તો યે મુરગી ઉન બચ્ચોં કો અપને પીછે કર લેતી હે, ઓર બીલ્લી કે સામને ડટ કર ખળી હો જાતી હે, મુરગી કો પતા હે મેં બીલ્લી કા મુકાબલા નહિં કર સકતી મગર ઉસકો યે ભી પતા હે કે મેં અપની આંખો કે સામને બચ્ચોં કો બીલ્લી કા લુકમા બનતે નહિં દેખ સકતી, ઉસકી મોહબ્બત બર્દાશ્ત નહિં કરતી, વોહ સમઝતી હે બીલ્લી પેહલે મેરી જાન લેગી, ઓર મેરે બાદ મેરે બચ્ચોં કો હાથ લગાએગી,

માં કે દિલ કી મોહબ્બત કા અંદાઝા લગાઇએ, ઇનસાન તો બિલઆખિર ઇનસાન હે, અકલે દીદ ઔર દાનિશ રખનેવાલા હે.

નેઅમતે ઉઝમા

એક ઔરત કે દિલ મેં બચ્ચે કી કિતની મોહબ્બત હોતી હે, ઉસકા કોઇ અંદાઝા નહિં લગા સકતા, જવાન બચ્ચીયાં ઇસ બાત કો નહિં સમઝ સકતી, જબ તક વોહ ઝિંદગી કે ઉસ હિસ્સે તક ન પહોંચે જબ ખૂદ માં બનેંગી તબ મહસૂસ હોગા કે માં કી મોહબ્બત કયા ચીઝ હે. યે અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત ને માં કે દિલ મેં વદીઅત કર દી. કયુંકે ઉસકો પરવરિશ કરની થી, ઉસે બચ્ચોં કો પાલના થા, માં કે દિલ મેં એસી મોહબ્બત હે કે બચ્ચોં કો હર મામલે મેં અપને ઉપર તરજીહ દેતી હે, એક બચ્ચી જિસકી શાદી કો ચંદ સાલ હો ગએ, અવલાદ નહિં હો રહી, અપને ઘર મેં ગમગીન બેઠી મુસલ્લે પર રો રહી હોગી, દુઆએં માંગેગી, એ અલ્લાહ! મુઝે અવલાદ અતા ફરમા દે. અગર કોઇ ઉસ બચ્ચી સે પુછે કે તુમ્હેં અલ્લાહને હુસ્નો જમાલ અતા ફરમાયા હે, અચ્છી તા'લીમ અતા કી, મોહબ્બત કરને વાલા ખાવિંદ અતા કિયા, માલ વ દોલત કે ઢેર અતા કિયે, દુનિયા કી ઇઝઝતેં અતા કી, હર નેઅમત તુમ્હારે પાસ મોજૂદ હે, કયું પરેશાન હો. વોહ જવાબ દેગી કે એક નેઅમત એસી હે જો સબસે બળી હે, મેં અલ્લાહ સે વોહ માંગ રહી હું, યે હજ પે જાએગી તો તવાફે કા'બા કે બાદ અવલાદ કી દુઆએં કરેગી, મકામે ઇબ્રાહીમ પર સજદે કરેગી તો અવલાદ હી કી દુઆએં કરેગી, ગિલાફે કા'બા કો પકળેગી તો અવલાદ કી દુઆએં કરેગી, તહજજુદ કી નમાઝ પઢેગી તો અવલાદ કી દુઆએં કરેગી, કભી લયલતુલ કદ્ર મેં જાગના નસીબ હુવા તો અવલાદ કી દુઆએં કરેગી, કિસી નેક બુઝુર્ગ કી મેહફિલ

મેં જાને કા ઈત્તેફાક હુવા તો અવલાદ હી કી દુઆએં કરેગી. આખિર યે કેસી નેઅમત હે જિસકી વજા સે મગમૂમ હે. પરેશાન હે. હાલાંકે બચ્ચી જાનતી હે, કે જબ મેં માં બનને લગુંગી તો નવ મહીને કા અરસા મેરી બીમારી મેં ગુઝરેગા, ન મેરા દિલ કુછ ખાને કો ચાહેગા, જો ખાઉંગી કઈ મરતબા વોહ ભી બાહર નિકલ આએગા. મુઝે ભૂક બર્દાશ્ત કરની પળેગી, બિમારોં જૈસી ઝિંદગી ગુઝારની પળેગી, મગર ઉસકે દિલ મેં એસી મોહબ્બત હોતી હે કે ઉન સબકો બર્દાશ્ત કરને કે લિયે તૈયાર હોતી હે. ઉસકો યે ભી પતા હે કે જબ વઝએ હમલ કા વકત આતા હે, તો ઔરત કો ઈસ કદ્ર તકાલીફ હોતી હેં કે ઉસકી ઝિંદગી ઔર મોત કા મસ્અલા હોતા હે, બચ્ચા સીઝેરિયન ભી હો સકતા હે, વાલિદહ કી ડેથ (Death) ભી હો સકતી હે, લેકિન ઈસ સબકે બાવજૂદ વોહ ઈસ મશકકત કો ઉઠાને કે લિયે તૈયાર હે, ઉસે યે ભી પતા હે કે જબ બચ્ચા હો જાએગા, તો દો સાલ કે લિયે મુઝે રાતોં કો સોને કા મોકા નહિં મિલેગા. મેં સારા દિન બચ્ચે કે કામ કરૂંગી. ઔર રાત કો ભી બચ્ચે કી ખાતિર જાગુંગી. ઉસકો અપની સ્લીપલેસ નાઈટ (Sleepless Night) કા પતા હોતા હે. ઉસકો યે ભી મા'લૂમ હે કે મુઝે બચ્ચે કી ખિદમત ચંદ ઘંટે નહિં બલ્કે ચોબીસ ઘંટે કરની પળેગી. મગર ઉસકી વોહ ખાદિમા બનને કે લિયે તૈયાર હે. આખિર કયું? અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને ઉસકે દિલ મેં અવલાદ કી મોહબ્બત ડાલ દી. ડાકટરોં કો ચેકઅપ કરવાએગી, કિસીસે પઢને કા અમલ લેગી. રાત કો તનહાઈયોં મેં કુર્આન પઢ પઢ કર અલ્લાહ સે માંગેગી, આખિર યે કયા હે? યે અવલાદ કી મોહબ્બત હી તો હે.

વિલાદત કે બાદ માં કી તવજ્જુહ કા મરકઝ

જબ બચ્ચે કી વિલાદત હોતી હે, તો માં કી ઝિંદગી મેં તબદીલી આ જાતી હે, યે અપને આપકો બેચારી ભૂલ જાતી હે. હર વકત બચ્ચે કી ફિક્ર લગી હે. કભી ઉસે પીલા રહી હે કભી સુલા રહી હે. કભી પેહના રહી હે. કભી બેહલા રહી હે. હર વકત ઉસકી સોચેં બચ્ચે કે બારે મેં, હર વકત ઉસકી ફિક્ર બચ્ચે કે બારે મેં, બચ્ચે કો ખુશ દેખ કર યે ખુશ હો જાતી હે. ઔર બચ્ચે કો દુખી દેખ કર યે ગમઝદહ હો જાતી હે. બચ્ચે કી પેદાઇશ કે બાદ મોહબ્બતોં કે પેમાને બદલ ગએ, ઉસકા કોઇ કરીબી રિશ્તેદાર બચ્ચે કો પ્યાર ન કરે તો યે ઉસે અપના ગેર સમઝેગી, ઔર અગર કોઇ ગેર ઔરત ઉસ બચ્ચે સે મોહબ્બત કા ઇઝહાર કરેગી તો યે ઉસે અપના સમઝેગી, બચ્ચે કી જુદાઇ ઉસસે બર્દાશ્ત હો હી નહિં સકતી. કભી અપની બહન કે ઘર અપને બચ્ચે કો ભેજ દિયા તો થોળી દેર કે બાદ ફોન કરતી હે કે જલ્દી પહોંચા દેં. ઔર જબ બચ્ચા ઉસકી ગોદ મેં આતા હે તો યે સમઝતી હે કે સારી દુનિયા કી ખુશિયાં મેરી ગોદ મેં આ ગઇ, યે કયા ચીઝ હે? યે બચ્ચે કી મોહબ્બત હે જો અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત ને માં કે દિલ મેં ડાલ દી. યે પેહલે બચ્ચે કો ખિલાતી હે ફિર ખુદ ખાતી હે, પેહલે બચ્ચે કો પિલાતી હે ફિર ખુદ પીતી હે. પેહલે બચ્ચે કો સુલાતી હે ફિર ખુદ સોતી હે. સારા દિન ઉસને કામ કિયા, થકી હુઇ થી આંખે નીંદ સે ભરી હુઇ થી, જૈસે હી લેટી બચ્ચે ને રોના શુરૂ કર દિયા, યે બચ્ચે કો ઉઠાકે બેઠ જાએગી. અપને આરામ કો કુર્બાન કર દેગી. અગર બચ્ચે કો ઉસકી ગોદ મેં નીંદ આ ગઇ તો વહી બેઠી રહેગી. હરકત ભી નહિં કરેગી. દિલ મેં યે આએગા મેરી હરકત સે બચ્ચા જાગ ન જાએ, યે ખુદ ભી થકી હુઇ થી, જાગ રહી હે, લેકિન બચ્ચે કા જાગના ઉસકો ગવારા નહિં, યે

અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને અવલાદ કી મોહબ્બત માં કે દિલ મેં ડાલ દી.

આખિર યે કયા હે?

ચુનાંચ્ચે હમને દેખા બચ્ચા જવાન હો ગયા, કામ કરને બાહર નિકલા, રાત કો આને મેં દેર હો ગઈ, ઘર કે સબ લોગ અપને વકત પે ખાના ખા લેંગે, એક માં હાગી જો ઈનતેઝાર મેં રહેગી. બેટી ભી કેહતી હે અમ્મી ખાના ખા લો, મિયાં ભી કેહતા હે કે ખાના ખા લો, યે કહેગી નહિં મેં બાદ મેં ખાઉગી. ઉસકે દિલ મેં યે હોતા હે મા'લૂમ નહિં મેરે બેટે કો ખાના મિલા હોગા યા નહિં, જબ મેં ઉસે દેખુંગી ફિર વોહ ભી ખાએગા મેં ભી ખાઉગી. સારે ઘર કે લોગ સો જાતે હેં, યે માં બિસ્તર પે કરવટેં બદલ રહી હોતી હે, કભી દરવાઝે કો દેખતી હે તો કભી ફોન કી ઘંટી સુનને લગતી હે, કે મેરે બચ્ચે કા કહીં સે પેગામ આએ. દિલ ઘબરાતા હે ઉઠકે મુસલ્લે પર બેઠ જાતી હે. ઓર દો પટટા આંસુઓ સે તર કર લેતી હે. અલ્લાહ! મેરે બેટે કી હિફાઝત કરના, ખયરિયત સે વાપસ આ જાએ, આખિર યે કયા હે? યે માં કે દિલ મેં અવલાદ કી મોહબ્બત હે, બલ્કે સચ્ચી બાત તો યે હે કે દુનિયા કે સબ લોગ નેકોં સે મોહબ્બત કરતે હેં લેકિન માં એક એસી હસ્તી હે જો બદ અવલાદ સે ભી મોહબ્બત કરતી હે, ખાવિંદ નારાઝ હો રહા હે, કેહતા હેઃ તુમ્હારે પ્યારને બચ્ચોં કો બિગાળ દિયા, યે કહેગી યે તો મુકદદર થા ઉનકા, મેં કયા કરૂં, આખિર મેરા તો બચ્ચા હે, બાપ ગુસ્સે મેં કેહ જાએ બચ્ચે કો કે ઘર સે ચલે જાઓ, લેકિન માં કભી અપની ઝબાન સે કેહ નહિં સકતી. યે નેક અવલાદ સે ભી મોહબ્બત કરતી હે ઓર બુરી અવલાદ સે ભી મોહબ્બત કરતી હે. અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને

ઉસકે દિલ કો મમતા સે ભર દિયા. યે વોહ નેઅમત હે જો બાઝાર સે નહિં મિલ સકતી. મમતા વોહ નેઅમત હે જિસકી કીમત કોઇ અદા નહિં કર સકતા, ઔર ઉસકો માં કે સિવા કોઇ દૂસરા સમઝ ભી નહિં સકતા.

માં કી દુઆ જન્નત કી હવા

અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત ને શરીઅત મેં માં કા બહોત ઉચા મકામ બનાયા હે. કેહતે હેં કે માં કી દુઆ જન્નત કી હવા હોતી હે. જો મોહબ્બત કી નઝર અપની વાલિદા કે ચેહરે પર ડાલતા હે, અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત એક હજ યા ઉમરહ કા સવાબ અતા ફરમા દેતે હેં. સહાબા રદી. ને પુછા જો બાર બાર મોહબ્બત વ અકીદત સે દેખે, ફરમાયા : જિતની બાર દેખેગા ઉતની બાર હજ યા ઉમરહ કા સવાબ પાએગા. ઇસ લિયે હમારે મશાઇખ ને ફરમાયા : કે માં કે કદમોં કો બોસા દેના કા'બા કી દેહલીઝ કો બોસા દેને કે મુતરાદિફ (હમ મા'ના) હે. ઇસ લિયે કે માં કે કદમોં મેં જન્નત હોતી હે. ખુશ નસીબ હે વોહ ઇન્સાન જિસ ને માં કી દુઆએં લે લી. જિસને માં કી ખિદમત કર લી, માં કે દિલ કો રાઝી કર લિયા.

એક વલી કી વાલિદહ ફોત હો ગઇ, અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત ને ઇલહામ ફરમાયા, (દિલ મેં બાત ડાલી) એ મેરે પ્યારે! જિસકી દુઆએં તેરી હિફાઝત કરતી થી, અબ વોહ દુનિયા સે રૂખસત હો ગઇ, અબ ઝરા સંભલ કર ઝિંદગી ગુઝારના, માં કી દુઆએં અવલાદ કે ગિર્દ (આજુ-બાજુ) પેહરા દેતી હેં અવલાદ કો નહિં પતા હોતા, માં કબ-કબ કહાં કહાં બેઠી દુઆએં દે રહી હોતી હે. યે બુઢાપે કી વજા સે હડડીયોં કા ઢાંચા બન જાએ ફિર ભી અવલાદ કે લિયે રહમત વ શફકકત કા સાયા હોતી હે. હંમેશા

અવલાદ કા અચ્છા સોચતી હે. કિસી તરફ સે તકલીફ ભી પહોંચે તો જલ્દી મા'ફ કર દેતી હે. દુનિયા મેં માં સે ઝિયાદા જલ્દ મા'ફ કરનેવાલા કોઇ નહિં. અપને બચ્ચે કી તકલીફ દેખ નહિં સકતી. ઇસ લિયે માં કા હક તીન બાર બતાયા, ચોથી બાર બાપ કા હક બતાયા, ઇસ લિયે કે માં બચ્ચે કી પૈદાઇશ મેં મશકક્ત ઉઠાતી હે. ઔર બાપ કા હિસ્સા શહવત કે સાથ હોતા હે. માં કા નુત્ફા.રહમ કે ઝિયાદા કરીબ હોતા હે કે સીને સે આતા હે. બાપ કા નુત્ફા પુશ્ત (પીઠ) સે દૂર સે આતા હે. ઇસ લિયે માં કે દિલ મેં અવલાદ કી મોહબ્બત અલ્લાહ ને ઝિયાદા ડાલી.

હઝરત સુલૈમાન અલ. કે ઝમાને કી દો ઔરતેં

હઝરત સુલૈમાન અલ. કે ઝમાને મેં દો ઔરતેં થી, દોનોં છોટે- છોટે એક જૈસે બચ્ચે ઉઠાયે હુવે જંગલ મેં સે જા રહી થી. એક ભેળયા આયા, ઔર ઉસને ઉસમેં સે એક ઔરત કે બચ્ચે કો છીન લિયા ઔર ભાગ ગયા. થોળી દેર કે બાદ ઉસ ઔરત કે દિલ મેં ખ્યાલ આયા કે યે દૂસરી ઓરત કા બચ્ચા મેં લે લૂં. ઉસને ઝગળા શુરૂ કર દિયા, મા'મલા હઝરત સુલૈમાન અલ. તક પહોંચા, દોનોં ને ઉસ લળકે કે બારે મેં અપના બચ્ચા હાને કા દઅવા કિયા, ચુનાન્ચે એક કેહતી હે કે ઉસકે બચ્ચે કો ભેળયા લે ગયા. તો દૂસરી ઉસકા ઇનકાર કરતી હે, ઉસ ઔરત કી વજા સે ફેસ્લા કરના બળા દુશવાર હો ગયા થા, ઇસ લિયે સુલૈમાન અલ. ને ફરમાયા છુરી લાઓ. મેં ઇસ બચ્ચે કે દો ટુકળે કરતા હું. ઔર દોનોં મેં આધા આધા તકસીમ કર દેતા હું, ઉનમેં સે જબ એક ને ફેસ્લા સુના તો વોહ કેહને લગી ઠીક હે. લેકિન જબ દૂસરી ને સુના તો રોના શુરૂ કર દિયા, કેહને લગી મેરે બચ્ચે કે ટુકળે ન કરો. ઉસ દૂસરી ઔરત કો દે દો, યહી પાલેગી. કમ અઝ કમ મેરા

બચ્ચા ઝિંદહ તો રહેગા. આપ સમઝ ગએ કે યે બચ્ચા ઈસ ઔરત કા હે. આપને ઉસે અતા ફરમા દિયા. યે ભી હકીકત હે કે માં કભી બચ્ચે સે ખૂદ તો નારાઝ હો જાતી હે, લેકિન દૂસરોં કો નારાઝ નહિં હોને દેતી. ઈસ લિયે અગર બાપ ડાંટ-ડપટ કરે તો માં સે બર્દાશ્ત નહિં હોતા. વોહ કેહતી હે કે ક્યું ઉસકો ઈતના ડાંટતે હેં. યે ઉસ મમતા વ મોહબ્બત કી વજા સે હે, જો અલ્લાહ તઆલા ને માં કે દિલ મેં ડાલ દિયા હે ખૂદ ઝિળકી દે લેગી. મગર કિસી કી ઝિળકી બર્દાશ્ત નહિં હોતી. જિતની સારી મખલૂક કે અંદર મોહબ્બતેં હેં ઈન્સાનોં કો, હેવાનોંકો, ચરિન્દોંકો, પરિન્દોં કો, મછલિયોંકો, કીળોં મકોળોંકો સબકી મોહબ્બતોં કો જમા કિયા જાએ તો યે સબ મિલ કર ભી અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી રેહમત કે સત્તરવેં (૭૦વેં) હિસ્સે કા નેઅમુલ બદલ (બરાબર) નહિં બન સકતી.

સુનિયે ઔર દિલ કે કાનોં સે સુનિયે.

અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કો અપની મખલૂક સે ઈતની મોહબ્બત હે કે ખુદાવંદે તઆલા ખુદ ઈર્શાદ ફરમાતે હેં إِنَّ اللّٰهَ بِالنَّاسِ لَرَءُوفٌ الرَّحِيمٌ- ઈસી લિયે કુર્આને મજીદ સે ઈસકી ગવાહી મિલતી હે, સુનિયે ઔર ઝરા દિલ કે કાનોં સે સુનિયે. કુર્આન અઝીમુશ્શાન ગવાહી દે રહા હે, ગઝવએ ઉહદ મેં સહાબા રદી. સે એક ભૂલ હુઈ, ચંદ સહાબા કો નબી સલ. ને પહાળી પર ખળા કિયા થા, જબ ફતહ હુઈ કાફિર પસપા હુએ, વોહ સમઝે ડયુટી મુકમ્મલ હો ગઈ. ઔર ગલત ફેહમી કી બિના પર નીચે ઉતર આએ. ખાલિદ બિન વલીદ રદી. ઉસ વકત તક મુસલમાન નહિં હુએ થે, ઉન્હોંને મોકા પા કર પીછે સે હમલા કિયા, મુસલમાન દોનોં તરફ સે કુફફાર કે દરમ્યાન આ ગએ. કઈ સહાબા શહીદ

હુએ, નબી અલ. કો ભી પત્થર લગા. દંદાને મુબારક (દાંત મુબારક) શહીદ હુએ. આપ સલ. કે જિસ્મ સે ખૂન નિકલ આયા. આપ ઈસ બાત પર બહોત ગમગીન થે. બળે-બળે જલીલુલકદ્ર સહાબા શહીદ હુએ થે. ઔર બહોત સારી અકસરિયત તો ઝખ્મી હુઇ. સય્યિદુશ્શુહદા હઝરત હમઝહ રદી. ભી શહીદ હુએ. જો નબી સલ. કે ગમગુસાર થે. ચુનાંચે જબ નબી સલ. મદીને મેં આએ, તો આપ ખામોશ થે, ગમઝદહ થે. સહાબા સે કલામ નહિં કર રહે થે. અબ ઝરા દેખિયે કુર્આન મજીદ કો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કો નબી સલ. કી યે નારાઝગી પસંદ ન આઇ કે યે અપને સહાબા સે કયું નારાઝ હેં. જૈસે માં કો બચ્ચોં સે કિસી કી નારાઝગી પસંદ નહિં આતી. અલ્લાહ તઆલા ને સિફારિશ ફરમાદી. ફરમાયા: (سورۃ آل عمران آیت:۱۵۹) - فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ એ મેરે મહબૂબ! સલ. ઉન્હેં ફરમા દિજિયે, ઉનકે લિયે આપ ઈસ્તિગફાર કિજિયે, મેં ખુદા ભી ઉન્હેં માફ કર દુંગા. وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ - (ایضا) ઔર ઉન્હેં મશવરે મેં શામિલ કર લિજિયે. તો દેખો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત મોમિનીન કી સિફારિશ ફરમાતે હેં. અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કો યે બર્દાશ્ત ન હુવા કે મેરે મહબૂબ સલ. સહાબા સે કયું નારાઝ હોં. એક મોકે પર સિદદીકે અકબર રદી. અપને એક રિશ્તેદાર સે નારાઝ હુએ. જિનહોંને હઝરત આઈશાં સિદદીકા રદી. કે બોહતાન કે બારે મેં સચ સમઝ લિયા થા. ગલત ફેહમી દિલ મેં આ ગઇ થી. સિદદીકે અકબર રદી. ને દિલ મેં સોચા મેં હર મહીને ઉનકો કુછ પૈસે દેતા હું ઈમદાદ કે તૌર પર, પર અબ મૈં ન વોહ તઅલ્લુક રખુંગા ન મેં ઈમદાદ ભેજુંગા. રબ્બે કરીમ ને બોહતાન લગાનેવાલે મુનાફિકીન કો ડાંટ પિલાઇ, જો સહાબા ઉનકી બાતોં મેં આ ગએ થે ઉનકો ભી

સરઝનિશ ફરમાઇ. ખુદ ડાંટ ડપટ કર લી. મગર સિદદીકે અકબર રદી. કો નારાઝ ન હોને દિયા. ફરમાયા : وَلْيَعْفُوا وَلْيَصْفَحُوا أَلَا تُحِبُّونَ أَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ۔ (سورۂ نور: آیت: ۲۲) ઉનકો ચાહિયે કે ઉનકો માફ કર દેં, ઉનકે સાથ મોહબ્બત કા તઅલ્લુક રખેં. કયા યે નહીં ચાહતે કે અલ્લાહ તઆલા ઉનકો માફ કર દેં. સિદદીકે અકબર રદી. ને જબ યે આયાત સુની તો આપને દિલ સે માફ કર દિયા. ઓર આઈંદા ઉનકો દોગુના માહાના દેને કા ઇરાદા ફરમા લિયા. તો સોચને કી બાત હે કે જિસ તરહ માં ખુદ ડાંટ ડપટ કર લેતી હે, કિસીકો અવલાદ કો ડાંટને કા મોકા નહિં દેતી, ઇસી તરહ અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત કો ભી ઇમાનવાલોં કે સાથ એસી મોહબ્બત હે. ખૂદ નારાઝ હો લિયા, ડાંટ લિયા, લેકિન અપને મહબૂબ સલ. કી નારાઝગી પસંદ ન આઇ. ઇસ લિયે ફરમા દિયા. કે આપ ઉનકો માફ ફરમા દિજિયે. સય્યિદના સિદદીકે અકબર રદી. કી નારાઝગી પસંદ ન આઇ. ઉનકો ભી સમઝા દિયા કે માફ કર દો, કયા તુમ નહિં ચાહતે કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત તુમ્હેં માફ કર દે.

કાબિલે ગૌર નુકતા

તો યહાં નુકતા સમઝને કા યે હે કે જો પરવરદિગાર દૂસરોં કી નારાઝગી કો બર્દાશ્ત નહિં કરતા વોહ અગર ખુદ કિસી બાત પર નારાઝ હો તો ઉસકો કૈસે બર્દાશ્ત કરેગા, કે વોહ નારાઝ હે. ઇસ લિયે અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત કી યે ચાહત હે કે મેરે બંદે ગુનાહોં સે સચ્ચી તોબા કરેં. મેરે દર આ કર માફી માંગ લેં. ઓર મેં ઉનકો માફ કરદું. બચ્ચા અપની માં સે જબ ભી માફી માંગતા હે, માં જલ્દી માફ કર દેતી હે. અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત તો ઉસસે ભી ઝિયાદા મોમિનીન પર મહેરબાન હેં, ઇસ લિયે અલ્લાહ

રબ્બુલ ઈઝઝત સે માફી માંગના બહોત આસાન હે. ઓર બિલ ખુસુસ રમઝાનુલ મુબારક કે મહીને મેં જો રહમતોં કા મહીના હે. પરવરદિગાર કી રહમતોં ઓર મગફિરતોં કે દરવાઝે ખુલ જાતે હેં તો અબ તો મગફિરત હાસિલ કરને કે લિયે બહાને કી ઝરૂરત હે. યે હમારી ખુશ નસીબી હે હમ રમઝાનુલ મુબારક કે આખરી અશરે મેં ઝિંદા હેં, અલ્લાહ ને હમેં સુનેહરી મોકા દે દિયા. અપને ગુઝરે હુએ ગુનાહોં પર નાદિમ ઓર શરમિંદા હો જાઇએ. માફી માંગ લિજીયે. પરવરદિગારે આલમ માફ ફરમા દેંગે. હમારે સર સે ગુનાહોં કા બોઝ હટ જાએગા. માં જિતની ભી નારાઝ હો બચ્ચે કી તકલીફ નહિં દેખ સકતી, માફ કર દેતી હે.

રહમતે ઈલાહી કી વુસઅત

ચુનાન્ચે નબી સલ. ને એક મરતબા એક કાફલે કો દેખા એક માં પરેશાન થી, ઉસકો અપને સર પર દુપટ્ટે કા હોશ ભી નહિં થા, ઉસકા બેટા ગુમ હો ગયા થા, વોહ ભાગી ફિર રહી થી, લોગોં સે પુછતી થી. કિસીને મેરે બેટે કો દેખા હો તો મુઝે બતા દે. યે મનઝર ભી અજીબ હોતા હે કે માં કા જિગર ગોશા ઉસસે જુદા હો ઉસ પર કયા ગુઝરતી હે? ઉસકા દિલ મછલી કી તરહ તળપ રહા હોતા હે. અલફાઝ મેં બયાન નહિં કર સકતા કે ઉસ પર કયા મુસીબત ગુઝરતી હે. ઉસકી આંખે તલાશ કર રહી હોતી હેં, મેરા બેટા મુઝે નઝર આ જાએ, નબી સલ. ને સહાબા સે પૂછા, યે માં અપને બેટે કી વજા સે ઇતની પરેશાન હે. અગર ઉસે બેટા મિલ જાએ તો કયા યે ઉસકો આગ મેં ડાલ દેગી. સહાબા ને કહા એ અલ્લાહ કે નબી સલ. કભી નહિં ડાલેગી. ઇતની મોહબ્બત હે ઉસકો બચ્ચે સે યે તો ગવારા નહિં કરેગી. નબી સલ. ને ફરમાયાઃ જિસ તરહ માં અપને બચ્ચે કો આગ મેં ડાલના

ગવારા નહિં કરતી ઈસી તરહ અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ભી મોમિન બંદે કો આગ મેં ડાલના ગવારા નહિં કરતે તો અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત સે માફી માંગની તો બહોત આસાન હે. ઈસ લિયે કે ઉનકી મોહબ્બત તો સારી દુનિયા કી માઓં સે સત્તર ગુના ઝિયાદા હે. હદીષેપાક મેં આતા હે કે એક નવજવાન સહાબી રદી. થે, જિનહોંને અપની માં કો નારાઝ કર રખા થા. કોઈ તકલીફ પહોંચાઈ થી નારાઝ હો કર ધકકા દિયા ઔર માં કો ચોટ આ ગઈ. તો વોહ દિલ સે નારાઝ થી. અબ ઉનકી મોત કા વકત આ ગયા. સકરાતે મોત તારી હે મગર મોત નહિં આતી, નબી સલ. કી ખિદમત મેં અર્ઝ કી ગઈ ઈર્શાદ ફરમાયા! કે મેં ખુદ ચલતા હું. આપ સલ. તશરીફ લાએ. સૂરતે હાલ મા'લૂમ કી, આપ સલ. ને વાલિદહ કો સિફારિશ ફરમાઈ કે અપને બેટે કો માફ કર દે, વોહ કેહને લગી મેં હરગિઝ માફ નહિં કરૂંગી, ઉસને મુઝે ઈતના દુખ દિયા ઈતના સતાયા કે મેં ઉસે માફ કર હી નહિં સકતી. જબ આપ સલ. ને દેખા યે અપની બાત પર ડટી હુઈ હે. તો નબી સલ. ને ફરમાયા : લાઓ આગ કે લિયે લકળિયાં ઈકઠઠી કરો જબ ઉસને યે સુના તો પૂછને લગી કે લકળિયાં કયું મંગવા રહે હેં, આપ સલ. ને ફરમાયાઃ આગ જલાએંગે, ઔર તુમહારે બેટે કો ઉસ આગ મેં ડાલેંગે, તુ ઉસસે રાઝી જો નહિં હો રહી, ઉસને જૈસે સુના, દિલ મોમ હો ગયા, કેહને લગી અલ્લાહ કે નબી સલ. મેરે બેટે કો આગ મેં ન ડાલિયે, મેં ને અપને બેટે કી ગલતિયોં કો માફ કર દિયા, તો જબ માં નહિં ચાહતી કે બેટા આગ મેં જાએ. અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કૈસે ચાહેંગે કે ઉસકે મોમિન બંદે જહન્નમ મેં જાએં. માં ને જિતની ભી તકલીફેં ઉઠાઈ હોં બિલઆખિર માં હોતી હે, મોહબ્બત કે હાથોં મજબૂર હોતી

હે.

સબક આમોઝ સચ્ચા વાકિઅહ

આપ કી ખિદમત મેં એક સચ્ચા વાકિઅહ પેશ કર દું, એક નવજવાન કી શાદી હુઇ ઉસકો બીવી સે બહોત પ્યાર થા, લેકિન બીવી તબિયત કે એ'તેબાર સે કામચોર થી, વોહ ઉસ નવજવાન કે માં-બાપ કી ખિદમત કો બોઝ સમઝતી થી. કુછ અરસે કે બાદ ઉસને દેખા કે ખાવિંદ તો મુઝસે બહોત પ્યાર કરતા હે, તો વોહ અપને ખાવિંદ સે નારાઝ નારાઝ રેહને લગી. જવાની થી ખાવિંદ સે ભી બર્દાશ્ત ન હુવા, ઉસને પુછા કયા બાત હે? કેહને લગી મેં તુમ્હારે સાથ ઠીક રહુંગી, જબ તુમ યહાં સે મુઝે મેરે ઘર વાપસ લે જાઓ. ઔર મેરે સાથ વહી રહો. મેં આપ કે સાથ તો ખુશ રેહ સકતી હું ઇન બુઢ્ઢોં કી ખિદમત કરના પળતી હે યે મુઝસે નહિં હો સકતા અબ વોહ નવ જવાન એસા થા કે ઉસને બીવી કી બાત માન લિયા, બુઢે માં-બાપ કો છોળ કર બિલઆખિર દૂસરે શહર મેં જા કર ઘર લે લિયા. માં-બાપ ને બહોત સમઝાયા કે બેટા તેરે સિવા હમારા કોઇ નહિં મગર બચ્ચે કે કાન મેં જૂં તક ભી ન રેંગી વોહ અપની બીવી કે સાથ દૂસરે શહર મેં એશ વ આરામ કે સાથ ઝિંદગી ગુઝારતા રહા. બિલઆખિર ઉસકો સઉદી અરબ જાને કા મોકા મિલ ગયા, job અચ્છી થી યે વહાં ચલા ગયા, પૈસે ઝિયાદહ આ ગએ, બીવી કો શાનદાર મકાન બના કર દે દિયા સારા ખર્ચા બીવી કે લિયે ભેજતા. અપને માં-બાપ સે ઉસને કોઇ રાબતા ન રખા, બીવી કેહતી થી કે અગર ઉનસે રાબતા કરોગે તો મેં રાબતા તોળ લૂંગી, મોહબ્બત કે હાથોં મજબૂર હો કર ઉસને યે કરતૂત કિયા, કે અપને બુઢે માં-બાપ કો ઉસને નઝર અંદાઝ (Neglect) કર દિયા. કઇ સાલ ગુઝર ગએ એક મરતબા યે

તવાફ કર રહા થા, એક બુઝુર્ગ ભી તવાફ કર રહે થે, તવાફ કે બાદ ઉસ બુઝુર્ગ કે પાસ આયા, કેહને લગા! મેં જબસે આયા હું બારહ સાલ મેં મેં નેં બારહ હજ કિયે, સેંકળોં ઉમરે કિયે. લેકિન મેરે દિલ પર કોઇ તાલા લગા હુવા હે, મેરે દિલ પર ઝુલમત હે ન ઇબાદત કો જી ચાહતા હે, ન કિસી ઔર કામ કો, મા'લૂમ નહિં મેં કયું એસા હું. ઉન બુઝુર્ગ ને પુછાઃ કે તુને કિસીકે દિલ કો દુખ તો નહિં દિયા. તબ ઉસકો માં-બાપ કી યાદ આઇ. કેહને લગા હાં! મેં બુઢે માં-બાપ કો છોળ કર યહાં આયા. ઔર મેં સમઝા કે મેરે હજોં ઔર ઉમરોં સે વોહ સારા ગુનાહ ધુલ જાએગા. ઉન્હોંને ફરમાયાઃ કે હજ કરને કી મઝીદ ઝરૂરત નહિં. જાઓ ઔર અપને માં-બાપ સે પેહલે માફી માંગો. ચુનાંન્ચે ટિકટ બનવા કર યે અપને મુલ્ક વાપસ આયા, અપને માં-બાપ કે ગાંવ મેં ગયા. બારહ સાલ ગુઝર ગએ થે, કુછ પતા નહિં થા, કે ઉસકે માં-બાપ કે સાથ કયા ગુઝરી. ઉસ બસ્તી કે કિનારે પર એક આદમી મિલા, ઉસને ડરતે ડરતે માં-બાપ કે બારે મેં પુછા, ઉસને ઉનકો ન પેહચાના ઔર યે બતાયા કે ઉનકા એક જવાન બેટા થા જો ઉનકો છોળ કર બીવી કે લિયે ચલા ગયા, વોહ મિંયા બીવી બુઢે થે. બહોત તંગી કી ઝિંદગી ઉન્હોંને ગુઝારી, બિલઆખિર એક વકત આયા કે ખાવિંદ ભી ફોત હો ગયા અબ માં અકેલી રેહ ગઇ, વોહ બેચારી ઘર મેં અકેલી થી. પળોસિયોં નેં તરસ ખાયા તો ઉન્હોંને રોટી ભેજ દી. ન ભેજી તો ઉસને અલ્લાહ કા શુક્ર અદા કર લિયા, સબ્ર કર લિયા. ફિર ઉસ ઔરત કો ફાલિજ હો ગયા. અબ સુના હે કે ચંદ દિનોં સે ઉસકી આંખો કી બીનાઇ ચલી ગઇ હે. બુઢાપે કી વજા સે નાબીના હો ચુકી હે. ફાલિજઝદહ હે. લેકિન પતા નહિં કોઇ બાત હે કે અકષર દુઆએં માંગતી રેહતી

હે. ઔર કિસીકો યાદ કરતી રેહતી હે. યે અપને ઘર મેં ગયા, દરવાઝહ ખોલ કર દેખા, માં બિસ્તર પર લેટી હુઈ થી, હડડીયોં કા ઢાંચા બન ચુકી થી. યે સોચ રહા થા કે મેં ને માં કો ઈતના સતાયા યે મુઝે કહેગી, દફા હો જા, મેં તુમહેં કભી માફ નહિં કર સકતી, લેકિન જબ ઉસકે પાંવ કી આહટ માં ને સુની તો પુછને લગી કોન હે? ઉસને બતાયા મેં આપકા બેટા હું, માં કી આંખોં સે આંસૂ આ ગએ. બેટે તુ ને બહોત ઈન્તેઝાર કરવાયા, મેં ઈસ ઘર મેં અકેલી મુસીબતોં કી મારી લેટી હું, દિલ કી આખરી તમન્ના થી તુમ આ જાતે. મેં તુમ્હારી શકલ નહિં દેખ સકતી તુમ્હારી અવાઝ તો સુન સકતી હું, બેટે તુમ્હારા ચેહરા કહાં હે. મુઝે હાથ લગાને દો. બેટે કરીબ આઓ, મેરે સીને સે લગ જાઓ, યે માં કી મોહબ્બત હોતી હે. કે ઈતને દુખ બર્દાશ્ત કરને કે બાવજૂદ ભી વોહ ફકત બેટે કે ઘર આજાને સે ખુશ હો જાતી હે. તો જિસ તરહ માં અપને બેટે કે ઘર આ જાને પર ખુશ હો જાતી હે ઔર સબ કુછ માફ કર દેતી હે તો ઈસી તરહ પરવરદિગારે આલમ ભી અપને બંદે કે અપને દર પર આ જાને સે ખુશ હો જાતે હેં. ઔર બંદો કે ગુનાહોં કો માફ ફરમા દેતે હેં.

ઝરરી મિષાલ

આપ એક મિષાલ ઝરા સોચિયે, કે અગર વાલિદૈન કા કોઈ બેટા હો, જિસકો ઉનકા કોઈ બળા દુશમન વરગલા (બેહકા) લે, ઔર માં-બાપ સે જુદા કર દે. ઔર માં-બાપ યે સમઝતે હોં કે હમારે બેટે કા ભી કુસૂર હે. લેકિન વરગલાનેવાલે કા ઝિયાદા કસૂર હે. વોહ દુઆએં કરતે હેં, કે અલ્લાહ ઉસકો વાપસ લાએ અગર બિલફઝ કિસી દિન માં ઘર મેં અકેલી હે, ઔર વોહ બેટા અપને ઘર વાપસ આ ગયા અગર દરવાઝે પર ખળા હો કર

કેહતા હે કે અમ્મી દરવાઝા ખોલિયે. આપ કયા સમઝતે હેં કે વોહ નહિં દરવાઝા ખોલેગી બલ્કે બંદ રખેગી. વોહ તો દુઆએં માંગતી થી કે મેરા બેટા દુશમન કે હાથોં સે છૂટ કર મેરે પાસ આ જાએ, બિલકુલ ઈસી તરહ શૈતાન અલ્લાહ તઆલા કા દુશમન હે, ઉસને અલ્લાહ કે બંદો કા વરગલાયા (બેહકાયા) અલ્લાહ સે ગાફિલ બના લિયા. પરવરદિગારે આલમ ચાહતે હેં કે યે દુશમન સે છુટ કર મેરે પાસ આએ. મેં ઉનકે લિયે દરવાઝા ખોલ દુંગા. માં તો ફિર ભી દરવાઝા બંદ રખતી હે, બેટે કે આને પર ખોલના પળતા હે, પરવરદિગાર કા મામલા તો યે હે કે તોબા કા દરવાઝા બંદ હી નહિં કરતે.

સચ્ચી તૌબા કર લીજિયે

હમ રમઝાનુલ મુબારક કી ઈન મુબારક ઘળિયોં મેં અપને ગુનાહોં સે સચ્ચી માફી માંગે, અપને રબ કો મનાએં, અપની ઝિંદગી કે પિછલે સબ ગુનાહોં સે માફી માંગ કર અલ્લાહ કે મહબૂબ બંદો મેં શામિલ હો જાએં. અલ્લાહ કરે કે યે રમઝાનુલ મુબારક કા વક્ત હમારે લિયે બખ્શિશ કા વક્ત બન જાએ આજ કી ઈસ મેહફિલ કો ગનીમત સમઝતે હુવે સચ્ચે દિલ સે તોબા કર લીજિયે.

આઈંદહ મુખતલિફ મેહફિલોં મેં ઔરતોં કી તરબિયત કે બારે મેં કુછ બાતેં કી જાએંગી, કુછ મેહફિલોં મેં બચ્ચોં કી તરબિયત કે બારે મેં કુછ બાતેં બતાઈ જાએંગી. લેકિન ઈબ્તિદા મેં બાત આઈ કે શુરૂ કામ તોબા સે કરના ચાહિયે. ઈસ લિયે આપ આજ ઉઠને સે પેહલે અપને પરવરદિગાર સે સચ્ચી માફી માંગે, પાંવ પકળ કર માફી માંગે. ઉનકે પાંવકો બોસા દેના અપની સઆદત સમઝેં, ઔર આઈંદહ કી મેહફિલોં મેં પાબંદી સે તશરીફ

લાએં. અપની દૂસરી અઝીઝ રિશ્તેદાર ખવાતીન કો ભી યહાં આને કો કહેં. અગરચે ટ્રાન્સમીટર કે ઝરીએ આવાઝ ઘર ભી પહોંચ જાએગી, મગર ચલ કર આને કી અપની કીમત હોતી હે, આપ અલ્લાહ કે ઘર ચલ કર આએંગી, એક તો બાત તવજ્જુહ સે સુનેંગી દિલ પર તવજ્જુહ અસર કરેગી. ઔર દૂસરા અલ્લાહ તઆલા ચલ કર આને કી રિઆયત ફરમાએંગે. દુઆ હે અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત હમારી ઇન મુખતલિફ મેહફિલોં મેં હમારે ગુનાહોં કો માફ ફરમાદે. હમારી ઇસ્લાહ ફરમાદે. ઔર હમેં અપને મકબૂલ બંદો મેં શામિલ ફરમાદે.

અલ્લાહ કો અપના બના લો
અલ્લાહ સે લો લગા લો
યે ઝિંદગી એક મોહલત હે
રૂઠે હુએ રબ કો મના લો
સબ રિશ્તોં કો અબ છોળો
અલ્લાહ સે રિશ્તા જોળો
હર એબ સે અબ હટ કટ કે
અલ્લાહ કો અપના બના લો
અલ્લાહ સે ગફલત કૈસી?
અલ્લાહ સે દૂરી કૈસી?
અબ સબ વિર્દો કો છોળો
અલ્લાહ કો વિર્દ બના લો

માં કી ગોદ બચ્ચે કી ઇબ્તિદાઇ તરબિયતગાહ ઔર પેહલા મદ્રસા

ઇન્સાની ઝિંદગી કી ઇબ્તિદા માં કે બતન (પેટ) સે હોતી હે, ચુનાંન્ચે બચ્ચા માં કે પેટ સે પેદા હો કર દુનિયા મેં આતા હે, તો ઉસી વકત માં કી ગોદ બચ્ચે કા પેહલા મદ્રસા હોતા હે, આઇંદહ હમ ઔરત કો તઅલીમ કી ઝરૂરત, ઔરત બચ્ચોં કી તરબિયત કિસ તરહ કરે? ઇસ ઉનવાન પર તહરીર કરેંગે. ઉમ્મીદ હે કે સબ મસ્તૂરાત તવજ્જુહ સે પઢેંગી, ઔર અહમ નિકાત કો લિખ કર મહફૂઝ કરેંગી. ઔર ઇન બાતોં કો અમલી જામા પેહનાએંગી. (યઅની અમલમેં લાએંગી) તાકે ઉનસે ઉનકો દીની-દુનિયાવી સબ ફવાઇદ હાસિલ હો સકેં, ફારસી કા એક શે'ર હે. ......

ખશ્તે અવ્વલ ચું નહદ મેઅમાર કજ
તા સુરય્યા મી રવદ દીવાર કજ

જબ કોઇ મિસ્તરી કિસી દીવાર કી પેહલી ઇંટ હી ટેઢી રખ દેતા હે તો વોહ દીવાર આસમાનોં તક ઉંચી ચલી જાએ, ઉસકા ટેઢાપન બઢતા હી ચલા જાતા હે. બિલકુલ ઇસી તરહ અગર કિસી માં કી અપની ઝિંદગી મેં દીનદારી નહિં ઔર વોહ બચ્ચે કી પરવરિશ કર રહી હે તો વોહ બચ્ચે મેં દીન કી મોહબ્બત કેસે પૈસા કર પાએગી. ઇસ લિયે ઇસ પૈહલી ઇંટ કો ઠીક કરને કી ઝરૂરત હે. માંઓ કી ગોદ કો દીની ગોદ બનાને કી ઝરૂરત હે. આજ બચ્ચિયાં અપની ઉમ્ર કી વજા સે માં બન જાતી હેં, લેકિન દીની તા'લીમ ન હોને કી વજા સે ઉનકો યે પતા નહિં હોતા કે મુઝે કયા કરના હે વોહ માં કે મકામ સે વાકિફ નહિં હોતી, માં કી ઝિમ્મેદારિયોં સે વાકિફ નહિં હોતી, બિચારી અપની અકલ સમઝ

સે જો બેહતર સમઝતી હે વહી કરતી રેહતી હે. કિતના અચ્છા હોતા કે ઉસકો દીન કી તા'લીમ મિલી હોતી. કુર્આન ઓર હદીષ કે ઉલૂમ ઉસકે સામને હોતે અલ્લાહવાલોં કી ઝિંદગીયોં કે હાલાત ઉસકો મા'લૂમ હોતે કદમ કદમ પર યે બચ્ચે કો અચ્છી હિદાયત દેતી, નસીહતેં કરતી, દુઆએં દેતી, ઉસકી મોહબ્બત ભરી બાતેં બચ્ચે કી ઝિંદગી મેં નિખર કર સામને આ જાતી.

માં કે લિયે અપને બચ્ચે સે મોહબ્બત પર ઇનઆમે ઇલાહી

સય્યિદહ આઇશાં રદી. કે પાસ એક મરતબા એક માં આઇ, ઉસકે **Twin** થે ઉસકે દો બેટે થે, ઉનકો હઝરત આશાં રદી. ને તીન ખજૂરેં ખાને કો દી, માં ને યે કિયા કે એક કજૂર એક બેટે કો દે દી, દૂસરી ખજૂર દૂસરે બેટે કો દે દી ઓર અપની ખજૂર ખૂદ ખાને કે બજાએ હાથ મેં પખળ લી. જબ દોનોં બચ્ચોં ને અપની અપની ખજૂરેં ખા લીં, તો ફિર તીસરી ખજૂર કો લલચાઇ નઝરોં સે દેખને લગે, તો માં ને ઉસ ખજૂર કે દો ટુકળે કર લિયે, આધા ટુકળા એક કો દિયા ઔર આધા ટુકળા દૂસરે કો દે દિયા. બચ્ચોં ને ઉસકો ભી ખા લિયા ઔર ખુશ હો ગએ, તો આઇશાં સિદદીકા રદી. બળી હેરાન હુઇ, જબ નબી સલ. તશરીફ લાએ તો આઇશાં સિદદીકા રદી. ને યે પૂરા વાકિઆ નબી સલ. કો સુનાયા કે માં કી મોહબ્બત દેખિયે. ઉસને ખુદ નહિં ખાયા અપના હિસ્સા ભી બચ્ચોં મેં તકસીમ કર દિયા, તો નબી સલ. ને ફરમાયા: કે અલ્લાહ ને ઉસ ઔરત પર જન્નત કો વાજિબ કર દિયા. સુબ્હાનલ્લાહ! માં જબ બચ્ચોં કો પ્યાર દેતી હે, તો ઉસકે બદલે અલ્લાહ ઉસ માં કો જન્નત અતા ફરમા દેતે હેં, યે તો જન્નત કે વાદે હેં, ઇસ લિયે ચાહિયે કે માં અપને બચ્ચોં કે સાથ મોહબ્બત કા મામલા રખે. યાદ રખિયે! હદીષે પાક મેં આતા હે

અલ્લાહ તઆલા નરમી પર વોહ રહમતેં નાઝિલ ફરમાતે હેં, જો સખ્તી પર નહિં નાઝિલ ફરમાતે, ઇસ લિયે બચ્ચે કી તરબિયત અચ્છી કરતે હુવે ઇન બાતોં કા ખ્યાલ રખિયે.

ખ્વાજા કુતુબુદદીન બખ્તિયાર કાકી રહ. કી માં કી તરબિયત

હિંદુસ્તાન મેં એક બુઝુર્ગ ગુઝરે હેં, જો મુગલ બાદશાહોં કે પીર કેહલાતે હેં, જિનકા નામ ખ્વાજા કુતુબુદદીન બખ્તિયાર કાકી રહ. હે. કુતુબ મીનાર કે પાસ હી ઉનકી કબ્ર હે. જહાં યે લેટે હુએ આરામ ફરમા રહે હેં, ઉનકે બારે મેં આતા હે કે ઉનકા ના તો કુતુબુદદીન થા લેકિન ઉનકે સાથ કાકી કા લફઝ ઇસ્તેઅમાલ કરતે હેં, કાકી હિંદી કા લફઝ હે, કાકી હિંદી મેં રોટી કો કેહતે હેં, તો યે લફઝ ઉનકે નામ કે સાથ કેસે લગા. યે ભી દિલચસ્પ વાકિઆ હે કે જબ ઉનકી પૈદાઇશ હુઇ ઔર ઝરા સમઝબુઝવાલે હો ગએ, તો માં બેઠ કર સોચને લગી કે મેં બચ્ચે કી કિસ તરહ અચ્છી તરબિયત કરૂં તાકે હમારા બચ્ચા અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત સે ખ્વાજા કુતુબુદદીન બખ્તિયાર કાકી કરનેવાલા બન જાએ, વોહ જો સોચતી થી ઉસી વકત અમલ મેં લે આયા કરતી થી, કયુંકે વોહ તો બચ્ચે કી અચ્છી તરબિયત કરનેવાલી થી. લિહાઝા માં સોચને લગી ઉનકે ઝહન મેં એક બાત આઇ મેં કલ સે ઉસ પર અમલ કરૂંગી જિસકી વજા સે મેરા બેટા અલ્લાહ સે મોહબ્બત કરનેવાલા બન જાએગા. ખાવિંદ ને કહા બહોત અચ્છા, ચુનાન્ચે અગલે દિન જબ બેટા મદ્રસે મેં ગયા તો પીછે માં ને ઉસકી રોટી બના દી. ઓર Closet કે અંદર કહી પર છુપા દી. જબ બચ્ચા આયા, કેહને લગા, અમ્મી મુઝે ભૂક લગી હે, મુઝે રોટી દેં, તો માં ને કહા: કે બેટા રોટી હમેં અલ્લાહ તઆલા દેતે હેં, આપ કો ભી <u>અલ્લાહ તઆલા દેંગે, આપ અલ્લાહ તઆલા સે માંગ લીજિયે,</u>

બેટે ને પુછાઃ અમ્મી મેં કેસે માંગું. ફરમાયા કે બેટે મુસલ્લા બિછા દો ઔર ઉસ પર બેઠ કર અપને દોનોં હાથ ઉઠાઓ, ઔર અપને અલ્લાહ સે દુઆ માંગો. ચુનાન્ચે બચ્ચે ને મુસલ્લા બિછાયા, દોનોં હાથ ઉઠા લિયે ઔર દુઆ માંગને લગા, એ અલ્લાહ! મેં અભી મદ્રસે સે આયા હું, થકા હુવા હું, ઔર મુઝે ભૂક લગી હુઇ હે ઔર મુઝે પ્યાસ ભી લગી હુઇ હે, અલ્લાહ મુઝે રોટી ભી દે દીજિયે પાની ભી દે દીજિયે, એ અલ્લાહ મુઝે જલ્દી સે દે દીજિયે. યે માંગને કે બાદ બેટે ને પુછા કે અમ્મી અબ મેં કયા કરૂં તો માં ને કહાઃ કે બેટે અલ્લાહ ને તેરા રિઝક ભેજ દિયા હોગા, તો કમરે કે અંદર તલાશ કર તુઝે મિલ જાએગા. ચુનાન્ચે બચ્ચા મુસલ્લે સે ઉઠ કર કમરે મેં આયા, ઈધર ઉધર દેખા માં ને કુછ Guide કિયા, ચુનાન્ચે જબ ઉસને Closet ખોલ કર દેખા ઉસમેં ગરમ ગરમ ખાના પકા હુવા પળા થા, વોહ બળા ખૂશ હો ગયા, ફિર ખાના ખાતે હુએ પૂછને લગા અમ્મી રોઝ અલ્લાહ તઆલા દેતે હેં? માં ને કહાઃ હાં બેટે! રોઝ અલ્લાહ તઆલા હી દેતે હેં, અબ યે રોઝ કી આદત બન ગઇ. બચ્ચા મદ્રસે સે અતા ઔર આ કર મુસલ્લે પે બેઠ કર દુઆ માંગતા, માં જો ખાના તેયાર કરકે રખ દેતી વોહ ખાના બચ્ચે કો મિલ જાતા, બચ્ચા ખાના ખા લેતા. જબ કઇ દિન ગુઝર ગએ, માં ને મહસૂસ કરના શુરૂ કર દિયા કે બચ્ચા અલ્લાહ તઆલા કે મુતઅલ્લિક ઝિયાદા સવાલ પૂછને લગા કે અમ્મી સારી મખલૂક કો અલ્લાહ તઆલા ખાના દેતે હેં, અમ્મી અલ્લાહ તઆલા કિતને અચ્છે હેં, અમ્મી અલ્લાહ તઆલા હર રોઝ ખાના દેતે હેં, અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત સે મોહબ્બત ખૂબ બેઠને લગ ગઇ, માં ભી બળી ખૂશ થી કે બચ્ચે કી તરબિયત અચ્છી હો રહી હે ઔર યે સિલસિલા કઇ મહિને એસે ચલતા

રહા, બિલ આખિર એક દિન એસા આયા કે માં કો કિસી તકરીબ મેં રિશ્તેદારોં કે ઘર જાના પળા, બિચારી વકત કા ખ્યાલ ન રખ સકી, જબ ઉસે યાદ આયા તો વોહ વકત બચ્ચે કે વાપસ આને કા હો ચુકા થા, ઔર માં ઘબરાઇ મેરા બેટા મદ્રસે સે વાપસ ઘર આ ગયા હોગા, અગર ઉસકો ખાના ન મિલા તો મેરી તો સારી મેહનત ઝાયેઅ હો જાએગી, અબ આંખો મેં આંસૂ આ ગએ. બુરકા પેહના કદમ તેઝી સે ઉઠા રહી હે. આખોં મેં સે આંસૂ ટપ ટપ ગિર રહે હેં. અલ્લાહ સે ફરયાદેં કરતી જાર રહી હે, મેરે મોલા મેં ને એક છોટી સી તરકીબ બનાઇ થી મેરે બેટે કે દિલ મેં તેરી મોહબ્બત બેઠ જાએ, અલ્લાહ મુઝ સે ગલતી ગલતી હુઇ મેં વકત કા ખ્યાલ ન રખ સકી, ખાના પકા કર નહિં રખ આઇ, અલ્લાહ મેરે બેટે કા યકીન ન ટૂટે, અલ્લાહ મેરી મેહનત ઝાયેઅ ન કર દેના, રોતી હુઇ માં બિલઆખિર જબ ઘર પહોંચી તો કયા દેખતી હે બચ્ચા બિસ્તર કે ઉપર આરામ કી નીંદ સોયા હુવા હે, માં ને ગનીમત સમઝા ઔર જલ્દી સે કિચન મેં જા કર ખાના બના દિયા. ઔર ફિર ઉસે કમરે મેં છુપા દિયા. ફિર અપને બેટે કે પાસ આઇ આ કર ઉસકે રૂખસાર કા બોસા લિયા, બચ્ચા જગ ગયા, માં ને સીને સે લગા લિયા મેરે બેટે તુમ્હેં આએ હુવે દેર હો ગઇ, તુમ્હેં બહોત ભૂક લગી હોગી, બહોત પ્યાસ લગી હોગી, બેટા ઉઠો અલ્લાહ સે રિઝક માંગ લો. બેટા હશ્શાશ બશ્શાશ ઉઠ કર બેઠ ગયા અમ્મી મુઝે ભૂક નહિં લગી પ્યાસ નહિંલગી, માં ને પુછા બેટા કયું? બેટા કેહને લગાઃ અમ્મી જબ મેં મદ્રસે સે ઘર આયા થા મેંને મુસલ્લા બિછાયા ઔર મેં ને હાથ ઉઠા કર અલ્લાહ સે દુઆ માંગી કે એ અલ્લાહ મેં ભૂકા હું, પ્યાસા હું, મુઝે ખાના દે દીજિયે, ઔર એ મેરે અલ્લાહ આજ તો અમ્મી ભી ઘર

પર નહિં હે, મેંને યે દુઆ માંગ કર અમ્મી કમરે મેં જા કર દેખા, અમ્મી મુઝે કમરે મેં એક રોટી પળી હુઇ મિલી, મેંને ઉસે ખા લિયા લેકિન અમ્મી જો મઝા મુઝે ઈસ રોટી મેં આયા વોહ મઝા મુઝે પેહલે કભી ભી નહિં આયા. માં ને બચ્ચે કો ફિર સીને સે લગાયા ઔર અલ્લાહ કા શુક્ર અદા કિયા. કે અલ્લાહ તુ ને મેરી લાજ રખ લી. ઈસ લિયે ઉનકા નામ કાકી પળ ગયા. યે બચ્ચા બળા હો કર ઈતના બળા શેખ બન ગયા કે વકત કે બળે બળે મુગલ બાદશાહ ઉનકે મુરીદ બને. લાખોં કી તા'દાદ મેં લોગ ઉનસે બયઅત હુએ ઔર ઉનક હાથોં પર ગુનાહોં સે તાઈબ હુએ. સુબ્હાનલ્લાહ જબ બચ્ચે કી માં યું તરબિયત કરતી હે તો ફિર અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ભી ઉસ બચ્ચે કો રોશની કા મીનાર બના દિયા કરતે હેં. ઈસ લિયે આપ ભી અપને બચ્ચોં કો બચપન હી સે અવલિયાઅલ્લાહવાલી સિફાત સિખાએં. તાકે બચ્ચે બચપન હી સે ઈન સિફતોં કા અપને અંદર પૈદા કર લેં.

માં અપની અવલાદ કો તીન ચીઝેં સિખાએં

હદીષે પાક મેં આતા હે કે અપને બચ્ચોં કો તીન ચીઝેં સિખાઓ, અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી મોહબ્બત સિખાઓ. નબી સલ. કી મોહબ્બત સિખાઓ. અહલે બૈત કી મોહબ્બત સિખાઓ. કુર્આન કી મોહબ્બત સિખાઓ. અબ ઈનકી મોહબ્બત સિખાના તો માં કે બસ મેં હે, ઉસકા તરીકા યે હે કે અલ્લાહ કી મોહબ્બત સે મુતઅલ્લિકા વાકિઆત સુનાએં, નબી સલ. કી નિસ્બત સે મુતઅલ્લિકા વાકિઆત સુનાએં, કસસુલ કુર્આન કિતાબ મેં અચ્છે અચ્છે વાકિઆત હેં, જબ બચ્ચોં કો કુછ વાકિઆત સુનાને હેં તો બચ્ચોં કો સોને સે પેહલે કુર્આન કે મુતઅલ્લિક વાકિઆત બતાએં, તાકે બચ્ચે જબ બળે હો કર કુર્આન પઢેંગે વોહ વાકિઆત પેહલે

સે ઉનકે દિલોં મેં હોંગે. તો બચ્ચોં કો અચ્છી અચ્છી બાતેં સુનાઇએ. સહાબએ કિરામ રદી. કે અહવાલ (હાલાત) સુનાઇએ. અવલિયાએ કિરામ કે અહવાલ સુનાઇએ. તાકે બચ્ચોં કે અંદર નેકી કા શોક હો. ઔર બચ્ચે નેક બન કર ઝિંદગી ગુઝારને કા ઇરાદા કર લેં.

ઉમ્મે સુલૈમ રદી. કા કિરદાર

હઝરત ઉમ્મે સુલૈમ રદી. હઝરત અનસ રદી. કી માં હૈં, હઝરત અનસ રદી. વોહ જલીલુલકદ્ર સહાબી હૈં, જો બચપન સે હી નબીએ અકરમ સલ. કી ખિદમત મેં રેહને લગે. ઔર આપ સલ. કે ખાદિમેખાસ થે.

હઝરત ઉમ્મે સુલૈમ રદી. મદીને મેં રેહતી થીં, ઔર મુસલમાન હો ચુકી થીં, ઉનકે શોહર માલિક જો અનસ રદી. કે વાલિદ થે મુસલમાન નહિં હુએ થે, હઝરત ઉમ્મે સુલૈમ રદી. અપને બેટે અનસ રદી. કો કલિમહ સિખાને કી કોશિશ કરતી થીં, એક દિન ઉનકે શોહર માલિક ને ઉનકો દેખા કે બચ્ચે કો કલિમહ યાદ કરા રહી હે તો સખ્ત ખફા હુવા, કેહને લગા કે એક તો તુમ ને ખૂદ બાપ દાદા કા દીન છોળ દિયા અબ ચાહતી હો કે યે બચ્ચા ભી બે દીન હો જાએ. હઝરત ઉમ્મે સુલૈમ રદી. ને ફરમાયા કે યે તો નાદાન હે મેં તો ચાહતી હું કે તુમ ભી મુસલમાન હો જાઓ. માલિક મુસલમાન ન હુવા કુછ અરસે કે બાદ કિસી સફર મેં કત્લ કર દિયા ગયા. ઇસ તરહ ઉમ્મે સુલૈમ રદી. બેવા હો ગઇ. ચૂંકે યે બહોત સમઝદાર, બહાદૂર ઔર નેક ખાતૂન થીં, ઇસ લિયે ઉનકો કઇ લોગોં ને નિકાહ કા પેગામ ભેજા, લેકિન ઉન્હોંને અપને બચ્ચે કી તરબિયત કી ખાતિર શાદી ન કી.

જબ હુઝૂર સલ. મકકા મુકરરમા સે હિજરત કર કે મદીના તશરીફ લાએ, તો ઉસ વકત હઝરત અનસ રદી. દસ બરસ કે હો ચુકે થે, ઉમ્મે સુલૈમ રદી. ઉનકો એક અચ્છા ઈન્સાન બનાના ચાહતી થી, ઉન્હોંને સોચા કે કે એક અચ્છા ઈન્સાન બનાને કે લિયે હુઝૂર સલ. કી ખિદમત સે બઢ કર ઔર કયા મોકા હો સકતા હે? ચુનાન્ચે વોહ હઝરત અનસ રદી. કો લે કર હુઝૂરે અકરમ સલ. કી ખિદમત મેં તશરીફ લાઈ, ઔર અર્સ કિયાઃ યા રસૂલલ્લાહ! સલ. મેં ને ઈસ બચ્ચે કો બળી મેહનત સે પાલા હે. અબ મેં ચાહતી હું કે આપ ઉસે અપને પાસ રખ લેં. નબીએ કરીમ સલ. ને ઉનકી બાત માન લી ઔર હઝરત અનસ રદી. હુઝૂર સલ. કી ખિદમત મેં રેહને લગે. હુઝૂરે અકરમ સલ. જો ભી કામ કરતે વોહ હઝરત અનસ રદી. દેખતે ઔર યાદ કર લેતે ઔર ખૂદ ભી હુઝૂર સલ. કી પેરવી કરતે ઔર ફિર હઝરત અનસ રદી. પર અલ્લાહ કા એસા ફઝલ હુવા કે વોહ નબીએ અકરમ સલ. કે બળે સહાબિયોં મેં શુમાર કિએ જાને લગે. આપ બહોત સી અહાદીષ મેં રસૂલ સલ. કે રાવી હેં હઝરત અનસ રદી. ખૂદ ઈકરાર કરતે હેં કે અગર મેરી માં મેરી તરબિયત કા ઈનતેઝામ ન કરતી તો મેં બળે ઘાટે મેં રેહતા.

હઝરત બાયઝીદ બુસ્તામી રહ. કી માં કા કિરદાર

હઝરત બાયઝીદ બુસ્તામી રહ. હમારે સિલસિલએ નકશબંદિયહ કે એક બુઝુર્ગ હેં. ઉનકે બારે મેં હઝરત જુનૈદ બગદાદી રહ. ને ફરમાયા કે બા યઝીદ કો અવલિયાઅલ્લાહ મેં વોહ મકામ હાસિલ હે જો જિબ્રઈલે અમીન કો દૂસરે ફરિશ્તોં કે અંદર હાસિલ હે. ઉનકે બારે મેં લિખા હે કે વોહ બચપન મેં હી યતીમ હો ગએ થે, માં ને ઉનકો મદ્રસે મેં દાખિલ કરાયા ઔર

કારી સાહબ સે કહા કે ઉસકો જલ્દી જલ્દી ઘર ન આને દેના. એસા ન હો કે ઘર મેં આને જાને કી વજા સે ઉસકો દિલ મદ્રસે સે ઉચાટ હો જાએ. ચુનાન્ચે કારી સાહબ ને ઉનકો કઇ દિન મદ્રસે મેં રખા, બચ્ચે ને એક દિન કારી સાહબ સે કહા કે મેરા ઘર જાને કો જી ચાહતા હે, ઉસ્તાદને બહોત સારા સબક ઝિમ્મે લગા દિયા. ઔર યાદ કર લેને પર ઉસે ઘર જાને કી ઇજાઝત દી, બાયઝીદ બુસ્તામી રહ. અપને ઘર આએ ઔર દરવાઝે પર દસ્તક દી, ઉસ વકત ઉનકી માં વુઝૂ કર રહી થી, વોહ દસ્તક સે પેહચાન ગઈ કે બેટા દરવાઝે પર હે, મગર સોચને લગી કે અગર આજ દરવાઝા ખોલ કર ઉસે ઘર મેં દાખિલ હોને દિયા તો બચ્ચે કો ઘર આને કી આદત પળ જાએગી ઔર મદ્રસે નહિં જાયા કરેગા. ચુનાન્ચે દરવાઝે કે કરીબ આ કર ખળી હુઈ ઔર પુછા, દરવાઝા કિસને ખિટખિટાયા? જવાબ મિલા, બાયઝીદ. માં ફરમાને લગી, એક મેરા ભી બાયઝીદ થા જિસે મેં ને અલ્લાહ કે દિન કે લિએ વકફ કર દિયા હે, તુ કોન બાયઝીદ હે? જો મેરા દરવાઝા ખિટખિટા રહા હે? બચ્ચા વાપસ લોટ કર મદ્રસે મેં આ ગયા ઔર ફિર મદ્રસે સે ઉસ વકત નિકલા જબ આલિમ ફાઝિલ બન ચુકા થા, સુબ્હાનલ્લાહ, ઇતને બળે વલી કો વલી બનાને મેં આપ કો એક ઔરત કા કિરદાર ઉનકી માં કી હયસિયત સે નઝર આએગા.

શેખ અબ્દુલ કાદિર જીલાની રહ. કી માં કા કિરદાર

શેખ અ. કાદિર જીલાની રહ. બચપન મેં મદ્રસે મેં પઢને જાતે થે, માં ને ઉનકે કપળોં મેં પૈસે સી દીએ ઔર નસીહત કી કે બેટે! તુમકો હંમેશા સચ બોલના હે. રાસ્તે મેં કાફલે કો ડાકૂઓં ને લૂટ લિયા, એક ડાકૂ ને ઉનસે ભી પૂછ લિયા કે કયા તુમ્હારે પાસ પૈસે હેં? બચ્ચે ને સાફ બતા દિયા કે હાં મેરે પાસ પૈસે હેં. ડાકૂ

ઉનકો અપને સરદાર કે પાસ લે ગએ, સરદાર બળા હેરાન હુવા કે બચ્ચે કો ન તો અપની જાન કા ખોફ હે ઔર ન હી માલ કે ઝાયેઅ હોને કા ડર હે. સરદાર ને પુછાઃ તુને સચ સચ કયું બતા દિયા? લોગ તો એસે મોકે પર અપને માલ કો છુપાતે હેં બચ્ચા કેહને લગા કે મેરી અમ્મી ને કહા થા કે હંમેશા સચ બોલના. ડાકૂઓં કે સરદાર પર ઈસ બચ્ચે કી બાત કા ઈતના અસર હુવા કે ઉસને સોચા કે યે છોટા સા બચ્ચા અપની માં કી બાત કા ઈતના લિહાઝ રખતા હે, હમને ભી કલિમહ પઢા હે મગર હમ તો અલ્લાહ તઆલા કે દીન કા ઈતના લિહાઝ નહિં રખતે, ચુનાન્ચે વોહ સબ ડાકૂ તાઈબ હો કર નેકોકાર બન ગએ. યે બચ્ચા બળા હો કર અપને વકત કા એક બળા વલી બના. જિનકો શેખ અ. કાદિર જીલાની રહ. કેહતે હેં. ઈસ તરહ એક ઔર કામિયાબ શખસિયત કે પીછે આપકો ઔરત કા કિરદાર માં કી શકલ મેં નઝર આએગા.

ઉસ પાકબાઝ, આબિદહ, ઝાહિદહ ઔર ખુદારસીદહ ખાતૂન કી શાદી કા વાકિઅહ ભી બહોત ઈમાન અફરોઝ હે. ઉનકી શાદી સય્યદ અબૂ સાલેહ જંગી દોસ્ત રહ. સે હુઈ થી જો એક બળે મુત્તકી ઔર ખુદા રસીદહ બુઝુર્ગ થે. દોરે શબાબ મેં સય્યદ અબૂ સાલેહ રહ. અકસર રિયાઝાત વ મુજાહદાત મેં મશગૂલ રેહતે થે, એક દફા દરિયા કે કિનારે ઈબાદત કર રહે થે, ખાના ખાએ હુવે તીન દીન ગુઝર ચુકે થે, અચાનક એક સેબ દરયા મેં બેહતા હુવા દિખાઈ દિયા. بِسْمِ اللّٰه કેહ કર ઉસે પકળ લિયા ઔર ખા ગએ. ફિર દિલ મેં ખ્યાલ પૈદા હુવા કે મા'લૂમ નહિં ઉસ સેબ કા માલિક કોન હે, મેં ને બગૈર ઈજાઝત ખા કર અમાનત મેં ખિયાનત કી હે. યે ખ્યાલ આતે હી ઉઠ ખળે હુએ

ઔર દરયા કે કિનારે કિનારે પાની કે બહાવ કે મુખાલિફ સિમ્ત (જાનિબ) સેબ કે માલિક કી તલાશ મેં ચલ પળે, કાફી ફાસ્લા તે કરને કે બા'દ ઉનકો લબે દરયા એક વસીઅ બાગ નઝર આયા. ઉસમેં સેબ કા એક તનાવર દરખ્ત થા, જિસકી શાખોં સે પકે હુએ સેબ પાની મેં ગિર રહે થે. સય્યદ અબુસાલેહ ને લોગોં સે ઉસ બાગ કે માલિક કા પતા દરયાફ્ત કિયા તો મા'લૂમ હુવા કે ઉસકે માલિક જીલાન કે એક રઈસ સય્યદ અબ્દુલ્લાહ સવમઈ રહ. હૈં ફોરન ઉનકી ખિદમત મેં હાઝિર હુએ સારા માજરા બયાન કિયા ઔર બસદ અદબ બિલા ઈજાઝત સેબ ખા લેને કે લિયે માફી ચાહી.

સય્યદ અબ્દુલ્લાહ દેખતે હી સમઝ ગએ કે બાવસ્ફ નવજવાન હે. દિલ મેં તળપ ઉઠી કે ઉસકો સાયએ આતિફત મેં લે લૂં. ફરમાયાઃ દસ સાલ તક ઈસ બાગ કી રખવાલી કરો ઔર મુજાહદએ નફસ કરો ફિર માફ કરને કા સોચુંગા, સય્યદ અબૂસાલેહ રહ. ને શર્ત મનઝૂર કર લી. ઔર દસ સાલ તક બાગ કી રખવાલી કરતે રહે. સાથ હી સય્યદ અબ્દુલ્લાહ સવમઈ રહ. કી હિદાયત કે મુતાબિક મદારિજે સુલૂક ભી તે કરતે રહે. દસ સાલ કે બાદ સય્યદ અબ્દુલ્લાહ કી ખિદમત મેં હાઝિર હુએ તો ઉન્હોં ને ફરમાયા કે દો સાલ ઔર બાગ કી રખવાલી કરો. સય્યદ અબૂ સાલહરહ. ને મઝીદ દો સાલ ગુઝારે. બારહ સાલ કી મુદદત પૂરી હુઇ તો સય્યદ અબ્દુલ્લાહ રહ. ને ઉનકો બુલાયા ઔર કહા કે અબ તક તો તુ આઝમાઇશ કી કસોટી પર પૂરા ઉતરા હે. અબ એક ઔર ખિદમત બાકી હે, વોહ યે કે મેરી એક લળકી હે જો પાંવ સે લંગળી, હાથોં સે લૂંજી, કાનોં સે બેહરી ઔર આંખો સે અંધી હે. ઇસ બેચારી કો અપને નિકાહ મેં લે લો

તો સેબ બખ્શ દુંગા. સય્યદ અબૂ સાલેહ ને યે શર્ત ભી મનઝૂર કર લી ઔર સય્યદ અબ્દુલ્લાહ ને અપની લખ્તેજિગર કા નિકાહ ઉનસે કર દિયા.

નિકાહ કે બાદ સય્યદ અબૂ સાલેહ રહ. પેહલી મરતબા અપની બીબી કે પાસ ગએ તો યે દેખ કર હેરાન રેહ ગએ કે ઉનકે તમામ આ'ઝા દુરૂસ્ત હૈં, ઔર વોહ કમાલ દરજે કે હુસ્ને ઝાહિરી સે મુત્તસિફ હે. દિલ મેં ખ્યાલ આયા કે યે કોઇ ઔર લળકી હે. ઉસી વકત બાહર નિકલે ઔર શૈખ અબ્દુલ્લાહ રહ. કી ખિદમત મેં હાઝિર હો કર વાકિઅહ બયાન કિયા. ઉન્હોં ને ફરમાયા કે યહી મેરી લખ્તે જિગર તુમ્હારી બીવી હે, ઉસકી જો સિફાત મેં ને બયાન કી થી ઉસકા મતલબ યે થા કે ઉસને આજ તક કોઇ કામ શરીઅત કે ખિલાફ નહિં કિયા ઇસ લિયે લૂંજી હે. આજ તક ઘર સે બાહર કદમ નહિં નિકાલા ઇસ લિયે લંગળી હે. આજ તક ખિલાફે હક કોઇ બાત નહિં સુની ઇસ લિયે બેહરી હે. આજ તક નામહરમ પર નઝર નહિં ડાલી ઇસ લિયે અંધી હે. અબ સય્યદ અબૂસાલેહ સમઝે કે ઉનકી બીવી કિન ખુસુસિયાત કી હામિલ હે. ઇસ તરહ પાકબાઝ હસ્તિયોં કી રફાકત કા આગાઝ હુવા. ઔર ઉસી ખાતૂન કે બતન સે સય્યદના શૈખ અ. કાદિર જીલાની રહ. પૈદા હુવે.

ખ્વાજા મુઇનુદદીન ચિશ્તી અજમેરી રહ. કી માં કા કિરદાર

હઝરત ખ્વાજા મુઇનુદદીન ચિશ્તી અજમેરી રહ. જબ બંગાલ કે દોરે પર નિકલે તો આપ કે હાથ પર સાત લાખ હિંદુઓં ને ઇસ્લામ કબૂલ કિયા ઔર સત્તર લાખ મુસલમાનોં ને બયઅતે તોબા કી. જબ આપ ઘર વાપસ આએ તો ખુશી કી વજા સે ચેહરે પર રોઅનાઇ થી, આપ ને અપની માં કી કદમબોસી કી,

માં ને પુછાઃ બેટે ! કયા બાત હે કે આજ બળે ખુશ નઝર આ રહે હો? ઉન્હોંને ફરમાયાઃ અમ્મી! અલ્લાહ તઆલા ને મુઝે યે સઆદત બખ્શી કે લાખોં ઈન્સાનોં ને મેરે હાથ પર ઈસ્લામ કબૂલ કર લિયા. માં ને યે સુન કર ફરમાયાઃ બેટા! યે તેરા કમાલ નહિં, યે તો મેરા કમાલ હે. કેહને લગે, અમ્મી! આપને સચ ફરમાયા હે. મગર ઉસકી કુછ તફસીલ તો ઈર્શાદ ફરમા દીજિયે. માં ને કહાઃ બેટા! જબ તુમ છોટે થે, મેં ને તુમ્હેં કભી ભી બે વુઝૂ દૂધ નહિં પિલાયા થા, યે ઉસકી બરકત હે કે અલ્લાહ ને તુમ્હારે હાથોં પર લાખોં ઈન્સાનોં કો ઈસ્લામ કબૂલ કરને કી તોફીક અતા ફરમાદી. ઈસ તરહ એક ઔર કામયાબ શખ્સિયત કે પીછે આપકો એક ઔરત કા કિરદાર માં કી શકલ મેં નઝર આએગા.

ઈમામ રબીઆ રહ. કી માં કા કિરદાર

ઈમામ રબીઆ રહ. અભી શિકમે માદર મેં થે કે ઉનકે વાલિદ અબ્દુરર્રહમાન ફર્રૂખ કો જિહાદ કે લિયે જાના પળા, ચલતે વકત ઉન્હોં ને અપની એહલિયા કો તીસ હઝાર અશરફિયાં દી ઔર કહા કે ઉન્હેં એહતિયાત સે રખો, અગર મેં જિહાદ સે ઝિંદહ સલામત વાપસ આ ગયા તો ઉસસે કારોબાર કરૂંગા, અગર મેરી ગૈર મોજૂદગી મેં તુમ્હેં કોઇ ઝરૂરત પળ જાએ તો તુમ ઈસ રકમ સે જિતની ચાહો ખર્ચ કર સકતે હો. ઔર મેરે જાને કે બાદ અલ્લાહ તુમ્હેં લળકા યા લળકી દે તો ઉસકી પરવરિશ અચ્છે તરીકે સે કરના યે કેહ કર વોહ જિહાદ કે લિયે રવાના હો ગએ.

ઉનકે જાને કે પાંચ મહીનોં કે બાદ રબીઆ રહ. પેદા હુએ. રબીઆ જબ સિન્ને શુઉર (સમઝદારી કી ઉમ્ર) કો પહોંચે તો માં ને ઉનકી તા'લીમ વ તરબિયત કા આ'અલા ઈન્તેઝામ કિયા હત્તા કે તમામ અશરફિયાં રબીઆ કી તા'લીમ પર ખર્ચ કર દી.

રબીઆ ઇન્તીહાઇ ઝહીન ઔર મેહનતી થે ઉન્હોંને કુર્આન હદીષ ફિકહ ઔર અદબ તમામ ઉલૂમ પર એસા કમાલ હાસિલ કર લિયા કે ઉનકે ઇલ્મી કમાલાત કી સારે અરબ મેં ધૂમ મચ ગઇ. બાઇસ સાલ કી ઉમ્ર મેં વોહ અપને વકત કે ઇમામ બન ગએ. સત્તાઇસ સાલ કે બા'દ જબ ફર્રૂખ કો જિહાદ સે ફુરસત મિલી તો ઉન્હોંને ઘર કા રૂખ કિયા, ઘર આ કર નેઝે કી અની સે દરવાઝા ખિટખિટાયા, ઇમામ રબીઆ રહ. ને ઉન્હેં ટોકા, એ શખ્સ તુ મેરે મકાન મેં બિલા ઇજાઝત કયું દાખિલ હો રહા હે? ફર્રૂખ બરહમ હો કર બોલે ઓ દુશ્મને ખુદા! યે મેરા અપના ઘર હે.

તુ ઉસમેં કયું ઘુસા હુવા હે? ઇમામ રબીઆ રહ. ને ભી આગે સે તલ્ખ જવાબ દિયા, દોનોં મેં તલ્ખી બઢી તો આવાઝેં બુલંદ હોને લગી, શોરો ગુલ સુન કર હમસાયે ભી જમા હોને લગે, અબ ફર્રૂખ અપના તઆરૂફ કરવાતે હેં મેરા નામ અબ્દુરર્રહમાન ફર્રૂખ હે ઔર મેં સત્તાઇસ સાલ સે જિહાદ મેં મશગૂલ થા, આજ આયા હું તો કોઇ મુઝે પેહચાનતા હી નહી.

ફર્રૂખ કી આવાઝ સુન કર ઉનકી બીવી ને કિવાળોં કે પીછે સે ઝાંકા તો શોહર કો પેહચાન ગઇ. ઇમામ રબીઆ ઔર ફર્રૂખ દોનોં કો અંદર બુલા ભેજા ઔર ફિર ઇમામ રબીઆ કો બતાયા કે યે તુમ્હારે વાલિદ હેં સાથ હી ફર્રૂખ સે કહા કે યે નવજવાન આપકા ફરઝંદ હે. આપ કે જાને કે ચંદ માહ બા'દ પેદા હુવા થા. અબ દોનોં બાપ બેટા મિલ કર ખૂબ રોએ, ખાના ખાને ઔર આરામ કે બા'દ ફર્રૂખ ને બીવી સે અપની ઉન તીસ હઝાર અશરફિયોં કા પૂછા, બીવી ને કહા આપ ઇત્મીનાન રખિયે. સારી રકમ હમફૂઝ હે. ઇતને મેં નમાઝ કા વકત હો ગયા. ઇમામ રબીઆ અઝાન સુનતે હી મસ્જિદે નબવી ચલે ગએ. થોળી દેર

બા'દ બીવી ને શોહર સે કહા કે આપ ભી મસ્જીદે નબવી મેં નમાઝ પઢ કર આએં, મસ્જિદે નબવી મેં ફર્રૂખ ને દેખા કે એક સાહબ બળી શાન ઔર વકાર કે સાથ બેઠે હુએ હેં, તમામ લોગ બળે અદબ સે સર ઝુકાએ હુએ ઉનકા દર્સ સુન રહે થે. ઉન્હોંને સર પર ઉંચી ટોપી પહેન રખી થી, ઇસ લિયે ફર્રૂખ દૂર સે પેહચાન ન સકે કે યે બુઝુર્ગ કોન હેં? ઉન્હોં ને કિસી સે પૂછા કે યે બુઝુર્ગ કોન હેં? ઉસને હૈરાન હો કર કહા કે આપ ઉનકો નહિં પેહચાનતે, યે ઇમામ રબીઅતુરરાય બિન અબી અબ્દીરરહમાન હેં. ફર્રૂખ કો યે સુન કર ઇતની મસરર્રત હુઇ હે કે ઉનકી આંખોં સે ખુશી કે આંસૂ છલક પળે ઉન્હોં ને અલ્લાહ કા લાખ લાખ શુક્ર અદા કિયા જિસને ઉનકે બેટે કા દરજા ઇસ હદ તક બુલંદ કિયા, ઘર આ કર અપની બીવી કો બતાયા કે આજ મેં ને અપને બેટે કી જો ઇઝઝત ઔર શાન દેખી હે ઉસસે પેહલે કિસી બળે સે બળે આદમી કી નહિં દેખી થી. બીવી ને કહા કે ખુદા કી કસમ તીસ હઝાર અશરફિયાં ઇસ મરતબે ઔર શાન કે મુકાબલે મેં કોઇ હયસિયત નહિં રખતી. બીવી ને કહા કે ફિર સુન લેં કે મેં ને તમામ રકમ ઉસકી તા'લીમ પર ખર્ચ કર દી.

ઇમામ રબીઆ કા શુમાર અઇમ્મએ તાબિઇન મેં હોતા હે, ઇલ્મો ફઝલ મેં ઇમામ કા મકામ ઇતના બુલંદ થા કે ઇમામ માલિક રહ. ઇમામ સુફિયાન સૌરી રહ. ઇમામ અવઝાઇ રહ. ઔર કઇ દૂસરે અઇમ્મએ વકત ઇમામ રબીઆ રહ. કે શાગિર્દ થે લેકિન ઉનકે ઇસ બુલંદ મકામ કે પીછે હકીકતન ઉનકી માં કા કિરદાર નઝર આતા હે.

હઝરત ખ્વાજા નિઝામુદદીન અવલિયા રહ. કી માં

હઝરત ખ્વાજા નિઝામુદદીન રહ. પાંચ સાલ કે **થે** કે

વાલિદ કા સાયા સર સે ઉઠ ગયા. વાલિદહ માજિદહ નિહાયત નેકોકાર ઓર ઈબાદતગુઝાર ખાતૂન થી, ઉસને આપકી પરવરિશ ઓર તા'લીમ વ તરબિયત કા માદરાના હિમ્મત ઓર પિદરાના શફકત સે એહતેમામ કિયા, હઝરત ખ્વાજા સાહબ રહ. ફરમાતે હૈં કે માં સાહિબા કા મા'મૂલ થા કે જિસ રોઝ હમારે ઘર કુછ ભી પકાને કો ન હોતા તો ફરમાતી હમ આજ સબ ખુદા કે મેહમાન હૈં. મુઝે યે સુન કર બળા અચ્છા લગતા. એકદિન કોઈ ખુદા કા બંદા હમેં એક બોરી આટા દે ગયા, લિહાઝા ચંદ દિન મુતવાતિર રોટી મિલતી રહી, મેં તંગ આ ગયા ઈસ આરઝૂ મેં રહા કે માં સાહિબા કબ યે ફરમાએંગી કી આજ હમ સબ અલ્લાહ કે મેહમાન હૈં. આખિર વોહ ગલ્લા ભી ખત્મ હો ગયા ઔર માં સાહિબા ને ફરમાયા કે આજ હમ સબ ખુદા કે મેહમાન હૈં. આખિર વોહ ગલ્લા ભી ખત્મ હો ગયા. ઔર માં સાહિબા ને ફરમાયા કે આજ હમ સબ ખુદા કે મેહમાન હૈં, યે સુન કર વહી ઝોક વ સુરૂર નસીબ હુવા જો બયાન મેં નહીં આ સકતા.

એક રોઝ હઝરત ખ્વાજા સાહબ રહ. ને અપની માં કે ઈન્તેકાલે પુર મલાલ કા વાકિઆ સુનાયા તો ઉન પર ઈતના ગિરયા તારી હુવા કે આવાઝ ભી સહીહ નહિં સુની જા રહી થી, ઉસ દૌરાન યે શે'ર પઢા.

افسوس و لم که هیچ تدبیر نه کرد
شبهائے وصال را به زنجیر نه کرد

ફિર ફરમાયા કે એક નયા ચાંદ દેખ કર હાઝિર હુવા, કદમ બોસી કી ઔર નયે ચાંદ કી મુબારકબાદ પેશ કી. ફરમાયા, આઈંદા મહીને કે નયે ચાંદ પર કિસ કી કદમબોસી કરોગે. મેં સમઝ ગયા કે ઈન્તેકાલ કા વકત કરીબ હે, મેરા દિલ ભર આયા

ઔર મૈંને રોતે હુવે કહાઃ "મખદૂમા મુઝ ગરીબ વ બેચારે કો આપ કિસકે સુપુર્દ કરતી હૈં" ફરમાયાઃ ઉસકા જવાબ કલ દૂંગી, મૈં ને દિલ મેં સોચા ઈસ વક્ત જવાબ ક્યું નહિં દેતી. તાહમ ખામોશ રહા. અગલે દિન તહજ્જુદ કે બાદ ખાદિમા ને આ કર બુલાયા કે બીબી તુમકો બુલા રહી હૈં, મૈં ને પુછા કે ખયરિયત હે. કહાઃ હાં! જબ મેં હાઝિરે ખિદમત હુવા તો ફરમાયાઃ કલ તુમને મુઝ સે એક બાત પૂછી થી મૈંને ઉસકા જવાબ દેને કા વા'દા કિયા થા, અબ મૈં ઉસકા જવાબ દેતી હું. ગૌર સે સૂનો! ફરમાયાઃ તુમ્હારા દાંયા હાથ કોનસા હે? મૈં ને હાથ સામને કર દિયા માં ને મેરા હાથ અપને હાથ મેં લે લિયા ઔર ફરમાયાઃ ખુદાયા! ઈસકો મૈં તેરે સુપુર્દ કરતી હું. યે કહા, ઔર જાન જાનઆફરી કે સુપુર્દ કર દી. માં કે ઈસ અમલ કી વજા સે મેરા અલ્લાહ તઆલા પર એસા તવક્કુલ ઔર યકીન બના કે ફિર તો મેં ભી મર મિટા.

હઝરત મોલાના મોહંમદ ઈલ્યાસ કાંધલવી રહ. કી માં

મોલાના ઈલ્યાસ રહ. કાંધલવી ઝિલઅ મુઝફ્ફર નગર કે એક મશહૂર ખાનદાન કે ચશ્મો ચિરાગ થે, કાંધલા કા યે ખાનદાન દીનદારી કા ગેહવારા થા. મર્દ તો મર્દ, ઔરતોં કી દીનદારી, શબ ઝિંદહદારી આજ કે હમ જૈસે પસ્ત હિમ્મતોં કે તસવ્વુર સે બુલંદ થી, રમઝાનુલ મુબારક મેં અજીબ બહાર હોતી થી. હર તરફ ઝિક્રો ઈબાદત ઔર નવાફિલ કા મનઝર દિખાઈ દેતા થા. ઔરતેં નમાઝ મેં બળે ઈસ્તિગરાક કે સાથ મઝે લે લે કર પૂરે કુર્આન કી તિલાવત કર લેતી થી. તફસીરે કુર્આન, મઝાહિરે હક, મશારિકુલ અનવાર, હિસ્ને હસીન વગૈરહ કુતુબ ઔરતેં અપને બચ્ચોં કો ખુદ પઢાતી થી. મુખ્તલિફ મજાલિસ મેં શાહ અ. અઝીઝ રહ. ઔર સય્યદ અહમદ શહીદ રહ. કે ખાનદાન કે કિસ્સે નકલ કિયે

જાતે થે. માએં અપને બચ્ચોં કો તોતા મેના કે કિસ્સે સુનાને કે બજાએ અલ્લાહવાલોં કે રૂહપરવર વાકિઆત સુનાયા કરતી થી. હઝરત મોલાના ઈલ્યાસ રહ. ને એક મરતબા ઈસ કિસ્મ કે હાલાત સુના કર ફરમાયા યે ગોદેં હેં, જિનમેં હમને પરવરિશ પાઇ. અબ વોહ ગોદેં દુનિયામેં કહાં મિલેંગી. મોલાના ઈલ્યાસ રહ. કો બચપન મેં માં ને ઈતની અચ્છી તરબિયત દી કે બચપન મેં હી દિલ મેં દીન કી અઝમત બેઠ ગઇ. યે બચ્ચા બળા હો કર તબલીગી જમાઅત કા બાની બના. જિસકી વજા સે આજ પૂરી દુનિયા મેં દીન કી મેહનત હો રહી હે. એક ઔર કામિયાબ શખસિયત કે પીછે માં કી હયસિયત મેં ઔરત કા કિરદાર નઝર આએગા.

માં ઝરઉના કા જઝબએ જિહાદ

માં 'ઝરઉના' મશહૂર અફગાન હુકમરાન અહમદ શાહ અબદાલી કી માં મોહતરમાં થી. વોહ બળી દીનદાર ઔર જી દાર ખાતૂન થી. દિલ મેં ઈસ્લામ કે લિયે મોહબ્બત ઔર દર્દ રખતી થી. જબ હિંદુસ્તાન મેં મરાઠોં ને ગલબા હાસિલ કર લિયા ઔર વોહ બઢતે બઢતે કટક તક આ ગએ તો કંદહાર મેં મુકીમ અહમદ શાહ અબદાલી ને એક દિન જિરગા તલબ કિયા, બાહમી સલાહ મશવરે કે બા'દ તે પાયા કે દુશમન સે મુદાફઅત કે લિયે કંદહાર મેં એક મઝબૂત કિલ્આ તઅમીર કિયા જાએ, અભી જિરગા કી કારવાઇ જારી થી કે અંદર ઝનાનખાને સે અહમદ શાહ અબદાલી કા બુલાવા આ ગયા.

અહમદ શાહ અબદાલી ઉઠ કર અંદર ગએ તો ઉનકી માં ગુસ્સે મેં ખળી થી. ઉસને અહમદ શાહ કો દેખ કર નારાઝી કા ઈઝહાર કિયા, અહમદ શાહ હેરાન હો ગયા. ઉસને પૂછાઃ કે માં

ખયરિયત તો હે આપ કિસ બાત પર નારાઝ હેં? માં ને ગુસ્સે સે કાંપતી હુઇ આવાઝ મેં કહાઃ

"કાશ મેં તુઝ જૈસે બેટે કો જન્મ હી ન દેતી, કાશ! મેં તુઝે અપના દૂધ ન પિલાતી, કયા ઇસ રોઝ કે લિયે તુઝે પાલા પોસા થા કે હિંદુસ્તાન કે મરાઠોં કે ખોફ સે તુમ કંદહાર મેં એક કિલ્આ તઅમીર કરને કી બાત કર રહે હો, તાકે તુમ ઇસ કિલ્એ મેં મરાઠોં સે છુપ સકો. તુમ્હેં તો ચાહિયે થા કે યહાં સે હિંદુસ્તાન જાતે ઓર મરાઠોં કી કમર તોળ કર વાપસ આતે."

અહમદશાહ ને સર ઝુકા કર કહા "માં મેં મઆફી માંગતા હું ઇન્શાઅલ્લાહ આપકી ખ્વાહિશ પૂરી કરૂંગા"

ઉસકે બાદ અહમદશાહ અબદાલી મરાઠોં કી સરકોબી કે લિયે હિંદુસ્તાન રવાના હુએ ઔર ઉનસે કઇ જંગે લળી. બિલઆખિર પાનીપત કી જંગ મેં મરાઠોં કી એસી કમર તોળી કે વોહ ફિર કભી સર ઉઠાને કે કાબિલ ન રહે.

હઝરત સય્યદ અહમદ શહીદ રહ. કી માં

એસી માં દુનિયા મેં બહોત કમ હેં. જો બેટે કો મરને કે લિયે અપને હાથ સે ખુદ રવાના કરેં. એક મરતબા સય્યદ સાહબ ને મેદાને જિહાદ મેં જાને પર આમાદગી ઝાહિર કી તો માં ને જાને ન દિયા. માં મોહતરમા નમાઝ પઢ રહી થી. સય્યદ સાહબ મુનતઝિર ખળે રહે, જબ આપને સલામ ફેરા તો માં સે કહાઃ બીબી તુમ્હેં ઝરૂર અહમદ સે મોહબ્બત હે મગર મેરી તરહ નહિં હો સકતી. યે રોકને કા મોકા નહિં. જાઓ બેટા અલ્લાહ કે નામ લે કર જાઓ મગર ખબરદાર પીઠ ન ફેરના વરના તુમ્હારી સૂરત કભી ન દેખુંગી.

મોલાના મોહંમદ અલી જોહર રહ. કી માં

મોલાના મોહંમદ અલી જોહર ઓર મોલાના શોકત અલી દોનોં ભાઇ થે. ઉનકી માં સિલસિલએ આલિયા નકશબંદિયા મેં બયઅત થી. ઝિક્રે ઈસ્મે ઝાત કી બરકત સે ઈમાન કી હલાવત નસીબ હો ચુકી થી. જબ અંગ્રેઝોં કી ગુલામી સે આઝાદી હાસિલ કરને કે લિયે તહરીક ચલી તો ઉસ નેક ખાતૂન ને દોનોં બચ્ચોં કો શહાદત કે લિયે પેશ કર દિયા, બકોલે શાઈર...

બોલી અમ્માં મોહંમદ અલી કી
જાન બેટા ખિલાફત પે દે દો

ખવાતીને ઈસ્લામ કે યે એસે કારનામે હેં જિનહોંને કયામત તક કે લિયે ઓરતોં કો સુર્ખ રૂ કર દિયા, ઈન વાકિઆત મેં આજ કી ઉન ખવાતીન કે લિયે સબક આમોઝ દર્સ હે જિનહોં ને અપની તમામતર મસાઇ કા મરકઝ વ મેહવર દુનિયા કો હી બના લિયા હે. જો અપને આપકો દીન કે હર કામ મેં પીછે પીછે રખતી હેં. ઓર સમઝતી હેં કે હમ તો ફકત બનાવ સિંગાર ઓર ઝેબો ઝીનત ઈખ્તિયાર કર કે મર્દો કા દિલ લુભાને કે લિયે પેદા હુઇ હેં. ઉન્હેં ચાહિયે કે અપને બચ્ચોં ઓર શોહરોં મેં દીની જઝબાત કો બેદાર કરેં, ઉનકો જિહાદ કે લિયે તેયાર કરેં ઓર કયામત કે દિન અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત કી બારગાહ મેં સુર્ખરૂઇ હાસિલ કરેં.

وَفِيْ ذٰلِكَ فَلْيَتَنَافَسِ الْمُتَنَافِسُوْنَ۔

માં કી મમતા

અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને માં કો એક નેઅમત દી હે જિસકો મમતા કેહતે હેં, મમતા કા મતલબ હોતા હે બેગર્ઝ

મોહબ્બત, ચુનાંન્ચે માં અપને બચ્ચે સે બેલૂસ મોહબ્બત કરતી હે, ઇસ છોટે બચ્ચે સે ઉસકો કયા તવકકુઅ હોતી હે, લેકિન વોહ ઇસકી ચોબીસ ઘંટે કી ખાદિમા ઉસકી બાંદી બની રેહતી હે. ઓર ઉસસે ઇતની મોહબ્બત કરતી હે કે જિસ મોહબ્બત કો અલફાઝ કે અંદર ઢાલના મુશકિલ હે.

ખતા પર અતા

અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત ને માં કો એક સિફત ઓર ભી દી હે, ઓર ઉસકો કેહતે હેં ખતા પર અતા કી સિફત, યે અલ્લાહ તઆલા કી અપની સિફત હે કે વોહ બંદો કી ખતા પર ભી ઉન પર અપની રહમત અતા ફરમા દેતા હે. ઉનકો મગફિરત અતા ફરમા દેતા હે, આમ દુનિયા મેં જહાં ખતા હોગી વહાં અતા નહિં હોગી બલ્કે વહાં પર સઝા હોગી, મગર માં મોહબ્બત કી એસી શખસિયત હે કે જો ખતા પર સઝા કે બજાએ અતા કરતી હે ચુનાન્ચે બચ્ચા ખતા ભી કર જાએ તો સઝા દેને કે બજાએ માં ઉસે મોહચ્બત કા બોસા અતા કરતી હે. માં ઉસે અપને સીને સે લગા લેતી હે. યે ખતા પર અતા કી સિફત અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત કી થી. લેકિન અલ્લાહ તઆલા ને ઉસકા નમૂના દુનિયા મેં ભી દિખા દિયા.

એક મોહબ્બત અલ્લાહ ને માં કો ઓર દી, જિસકો સબ્રો તહમ્મુલ કેહતે હેં. બચ્ચે કી છોટી છોટી બાતોં પર કઇ મરતબા ઇતના ઇન્સાન ગુસ્સા હો જાતા હે કે ડાંટ ડપટ કરને લગ જાતા હે, ઇસી લિયે અગર કિસી મર્દ કો થોળી દેર ઘર કે બચ્ચે સંભાલને પળેં તો બચ્ચોં કી પિટાઇ હો જાતી હે, ઓર મર્દ કે લિયે ઉન બચ્ચોં કો સંભાલના મુશકિલ હો જાતા હે, યે માં હી હે જો સારા દિન ઉન બચ્ચોં કે સાથ ગુઝારતી હે, કિસ લિયે? કે

અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને ઉસકે અંદર સબ્રો તહમ્મુલ દિયા હે, વોહ બચ્ચોં કી ઉચ નિચ કી બાતેં દેખતી ભી હે સુનતી ભી હે ફિર બર્દાશ્ત કરતી હે, ઔર અલ્લાહ તઆલા ને ઉસકો એસા જઝબએ ખિદમત દિયા કે જિસકી કોઇ ઈનતિહા નહિં, કભી વોહ નહિં કેહ સકતી કે બચ્ચે અબ મેં ને તુમહારી બળી ખિદમત કર લી એક સાલ હો ગયા તુમહારી ખિદમત કરતે હુવે તુમહારી ઉમ્ર એક સાલ હો ગઇ અબ મેં તુમહારી ખિદમત સે મા'ઝૂર હું. નહી બચ્ચા જબ તક જવાન નહિં હો જાતા માં ઉસકી ખિદમત કરતી રેહતી હે ઔર એસી ખિદમત હે કે જો વકત કી પાબંદ નહિં ચોબીસ ઘંટે કી હે.

ઈસ લિયે માં વોહ શખસિયત હોતી હે કે જો બચ્ચે કો ખૂને જિગર પિલા પિલા કર બળા કરતી હે જો બચ્ચે કો અપને સીને કા દૂધ પિલા કે ઉસકો ઝિંદગી બખ્શતી હે. ઈસી લિયે માં કે અંદર મોહબ્બત ઔર પ્યાર કી ઈનતિહા હોતી હે, અગર વોહ સખ્તી ભી કરે તો ઉસકી સખ્તી મેં ભી નરમી હી કી ઝલક હોતી હે. અગર આપકો કભી નરમ હાથોં કી થપકી દેખની હો, કભી નિગાહ કી નરમી દેખની હો યા સખ્ત લેહજે કી મિઠાસ દેખની હો તો અપની માં સે શોખી (શરારત) કરકે દેખો વોહ સખ્ત નિગાહ સે ભી દેખેગી ઔર ઉસમેં ભી નરમી હોગી વોહ સખ્ત લેહજે મેં ભી બાત કર રહી હોગી મગર ઉસમેં ભી મિઠાસ હોગી ઈસ લિયે કે વોહ માં હે. માં કી મોહબ્બત ઔર ઉસકે ખુલૂસ કી સબ સે બળી દલીલ યે હે કે અગર વોહ કિસી વકત બચ્ચે કે એક થપ્પળ ભી લગા દે તો બચ્ચા થપ્પળ ખાને કે બાદ ફિર ભી માં હી કી ગોદ મેં આતા હે. અગર માં કે અંદર ઈખલાસ ન હોતા તો બચ્ચા થપ્પળ ખાને કે બાદ કભી માં કી તરફ વાપસ ન આતા

લેકિન ડાંટ ભી ખાતા હે થપ્પળ ભી ખા રહા હોતા હે ફિર ઉસ માં કે સીને સે આ કર લિપટ જાતા હે યે ઉસ માં કી મોહબ્બત કી દલીલ હે.

માં કે બારે મેં લોગોં ને કયા કહા

ઇસી લિયે માં કે બારે મેં દુનિયા કે દાનિશવરોં ને મુખતલિફ અકવાલ કહે હેં, મિસાલ કે તૌર પરઃ

શૈખ સઅદી રહ. ને ફરમાયા કી મોહબ્બત કી તર્જુમાની કરનેવાલી એક ઝાત ફકત માં કી હે.

ઔરંગઝેબ આલમગીર રહ. કહા કરતે થે કે મુઝે માં કે બગૈર અપના ઘર કબ્રસ્તાન કી તરહ લગતા હે.

હત્તા કે કુફ્ર કે માહોલ મેં પલે હુવે કાફિર લોગોં ને ભી માં કી મોહબ્બત કે બારે મેં અજીબ વ ગરીબ બાતેં કી, ચુનાન્ચે

શેકસપિયર ને કહાઃ

કે બચ્ચે કે લિયે સબસે અચ્છી જગા માં કી ગોદ હોતી હે અગર યે બચ્ચે કી ઉમ્ર કિતની હી કયું ન હો.

મિલ્ટન ને કહાઃ

કે આસમાન કા બેહતરીન તોહફા ઇન્સાન કે લિયે માં હે.

નાદિરશાહ ને કહાઃ

કે મુઝે ફૂલ ઔર માં મેં કોઇ ફર્ક નઝર નહિં આતા.

લિહાઝા જબ બચ્ચા પૈદા હોતા હે તો માં કે હોટોં પર જો તબસ્સુમ ઔર ઉસકી આંખો મેં જો શુક્ર કે આંસૂ હોતે હેં, વોહ ઉસકી અઝમત ઔર તવાઝુઅ કી દલીલ હોતી હે.

માં કા રૂત્બા ઇસ્લામ કી નઝર મેં

દીને ઇસ્લામ ને માં કો બળા રૂત્બા દિયા ઇસ લિયે

ફરમાયાઃ اَلْجَنَّةُ تَحْتَ اَقْدَامِ اُمَّهَاتِكُمْ કે જન્નત તુમ્હારે લિયે માં કે કદમોં કે નીચે હે, માં કે જિસ્મ મેં ઉસકે પાંવ સબસે નીચી કી હયસિયત રખતે હૈં, ઘટયા દરજે કી હયસિયત રખતે હૈં ઉસસે મા'લૂમ હોતા હે કે અગર માં કે જિસ્મ મેં ઔર કોઇ ઘટયા જગા હોતી તો અલ્લાહ તઆલા ઉસ ઉઝવ કા નામ લેતે, યહાં કદમ કા નામ લિયા તો સોચિયે અગર માં કે કદમોં તલે વોહ જગા મિલતી હે જિસકો જન્નત કેહતે હૈં યઅની જહાં અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત કા દીદાર નસીબ હોગા, તો ફિર સોચિયે કે અગર માં કી દુઆએં લી જાએંગી ઔર ઉસકી ખિદમત કી જાએ ઔર ઉસકો ખૂશ કિયા જાએગા, તો ફિર અલ્લાહ તઆલા જન્નત કી કયા કયા નેઅમતેં અતા ફરમાએંગે ઇસી લિયે દીને ઇસ્લામ ને કહા કે અગર માં બૂઢી હે તો ઉસકી ખિદમત સબસે અફઝલ અમલ હે.

હઝરત અબૂહુરૈરહ રદી. કી તળપ

સય્યદના અબૂહુરૈરહ રદી. એક સહાબી હૈં ઉનકા બળા જી ચાહા કરતા થા કે વોહ અલ્લાહ તઆલા કે ઘર કા દીદાર કરેં, જબ ભી હજ કે કાફલે જાને લગતે તો વોહ આતે ઔર બળી હસરત ઔર તમન્ના કે સાથ ઉન કાફલોં મે જાનેવાલે લોગોં કો દેખા કરતે થે કિસીને કહા કે આપ ખૂદ કયું નહિં ચલે જાતે કેહને લગે નહિં મેરી બૂઢી મ્માં હે ઔર ઉસકી ખિદમત મેરે લિયે સબસે અફઝલ અમલ હે ઇસ લિયે મેં હજ પર નહિં જા સકતા, કિસીને કહા કે તુમ એક બાંદી રખ લો ઔર વોહ તુમ્હારી માં કી ખિદમત કરેગી તો કેહને લગે કે માં કી તો ખિદમત હો જાએગી મગર જો રૂત્બે ઔર દરજે મુઝે મિલને હૈં વોહ તો મુઝે નહિં મિલ સકેંગે, ઇસ લિયે જબ ઉનકી માં કી વફાત હુઇ તો ઉસકે બાદ ઉન્હોંને હજ કે સફર કો ઇખ્તિયાર કિયા.

માં કે હુકૂક બચ્ચે પર

ચુનાન્ચે ફુકહા ને લિખા હે કે માં કે હુકૂક દર્જે ઝેલ હેં:

પેહલા હક: યે હે કે બચ્ચે કવલન વ ફેઅલન યઅની ઝબાની ભી ઓર અમલી તૌર પર ભી માં કી તા'ઝીમ કરેં.

દૂસરા હક: યે હે કે શરઇ ઉમૂર મેં માં કી ઇતાઅત કરેં, હત્તા કે અગર માં બૂઢી હે તો નફલી કામ છોળ કર અપની માં કી ખિદમત કો તરજીહ દેં.

તીસરા હક: યે હે કે માં કો દુખ ન પહોંચાએં અગરચે ઉસકી તરફ સે કુછ ઝિયાદતી ભી હો જાએ.

ચોથા હક: યે હે કે માં અગર કાફિર ભી હો તો ભી ઉસકી ઝરૂરત કા ખ્યાલ રખેં ઔર જાન વ માલ સે ઉસકી ખિદમત ઔર મદદ કરેં.

પાંચવા હક: યે હે કે માં કે ઝિમ્મે અગર કોઇ કર્ઝ હો તો અવલાદ કો ચાહિયે કે વોહ ખૂદ અદા કરે.

છટ્ટા હક: યે હે કે માં સે જો મિલનેવાલી હેં મસલન માં કી બેહનેં, માં કી રિશ્તેદાર માં કી સહેલિયાં ઉનકે સાથ ભી ઇસી અદબ સે પેશ આએં, કે જિસ તરહ માં કે સાથ અદબ સે પેશ આતા હે.

સાતવાં હક: યે હે કે માં કે ઇન્તેકાલ કે બાદ ઉસકે લિયે દુઆએ મગફિરત કરે નફલી સદકાત યા ઇબાદાત કે ઝરિયે અપની માં કો સવાબ પહોંચાતા રહે. મગફિરત કી દુઆ કરતા રહે યે માં કે હુકૂક હેં, ઇસ લિયે ઇસ માં ને ઇન્સાન કો ઇન્સાન બનાયા હે.

માં કી મોહબ્બત કા અજીબ વાકિઅહ

માં કી મોહબ્બત કે બારે મેં એક હકીકી વાકિઅહ હે એક

ઇન્જીનિયર થા, માં બાપ ઉસકે બુઢાપે કી ઉમ્ર મેં દીહાત મેં રેહતે થે ઓર યે શહર મેં નોકરી કરતા થા, કારકોઠી, સ્ટેટસ થા, અચ્છી હાલત થી, ઉસને શહર કે અમીર ઘરાને કી કિસી હૂર પરી સે શાદી કર લી. ઉસ લળકી ને કહા કે મેં તો દીહાત મેં નહિં રહુંગી શહર મેં રહુંગી માં-બાપ ને ભી ઇજાઝત દે દી. જબ કભી યે માં બાપ સે મિલને જાતા તો બીવી ઉસે પરેશાન કરતી તુમ ચલે જાતે હો પિછલે તુમ્હારે લિયે મર જાતે હેં તુમ્હેં તો કોઇ યાદ હી નહિં રેહતા બસ તુમ ચલે જાતે હો વહીં જા કર રેહ જાઓ ઇસ કિસ્મ કી જલી કટી બાતેં કરતી બચ્ચા પરેશાન હોતા, ઇસી દોરાન ઉસકો સઉદી અરબ જાને કા મોકા મિલા તો માં બાપ સે ઉસને ઇજાઝત માંગી ઉન્હોંને કહા બેટા તુસ્મ અપના મુસ્તકબિલ અચ્છા બનેને કે લિયે ચલે જાઓ હમારા અલ્લાહ માલિક હે, કભી કભી તુમ ખત લિખતે રેહના, આતે રેહના, ઉસને વાદે વઇદ તો સારે કર લિયે લેકિન જબ સઉદી અરબ ગયા તો વહાં કી નેઅમતોંવાલી ઝિંદગી મેં જા કર મશગૂલ હો ગયા વકતન ફવકતન કભી માં-બાપ કો પૈસે ભેજ દેતા મગર તેરા સાલ તક ઘર વાપસ નહિં આયા, હર સાલ હજ કરતા તબીઅત મેં નેકી થી, એક દિન યે હરમ શરીફ મેં ખળા રો રહા થા કિસીને દેખા તો પૂછા કે ભઇ કયું રો રહે હો, કેહને લગા કે મેં જબ ભી હજ કરતા હું મેં ખ્વાબ મેં દેખતા હું કોઇ કેહનેવાલા કેહતા હે તુમ્હારા હજ કબૂલ નહિં હે. વોહ ભી અલ્લાહવાલે થે પેહચાન ગએ ઝરા હાલાત પૂછે તો ઉન્હોંને ફિગરઆઉટ કર લિયા કે ઉસને માં-બાપ કે હુકૂક મેં કોતાહી કી લિહાઝા ઉસકો ચાહિયે કે ઉનસે માફી માંગે. જબ ઉન્હોંને એહસાસ દિલાયા તો બચ્ચે કો ખ્યાલ આયા ચુનાન્ચે યે વાપસ આયા ઔર તૈયારી કી ઔર વતન વાપસ આને

લગા તો બીવી ને આએં-બાએં કરની શુરૂ કરદી. તો ઉસને શેર કી નઝર દેખી ઔર કહા કે તુમ્હારી વજા સે મેં ઈતના અરસા ઈસ હક તલફી કા મુરતકિબ હુવા, ખબરદાર અબ અગર તુમને બાત કી તો મેં તુમ્હેં અલગ કરદૂંગા અબ જબ ઉસને દેખા કે બહોત સિરિયસ નઝર આતા હે યે ભીગી બિલ્લી બન કર એક કોને મેં બેઠ ગઇ, બચ્ચા ઘર આયા જબ અપની બસ્તી મેં પહોંચા અબ ઉસકે દિલ મેં ખ્યાલ આ રહા થા કે પતા નહિં તેરા સાલ સે મેરા કોઇ રાબ્તા નહિં, ફોન ઉસ ઝમાને મેં દીહાતોં મેં હોતે નહિં થે ઔર કત કભી કભી શુરૂ મેં લિખે થે ઔર બાદ મેં ખત કા ભી સલસિલા ન રહા કે પતા નહિં મેરે માં-બાપ કિસ હાલ મેં હેં એક દસ બારા સાલ કે બચ્ચે સે ઉસને પૂછા કે ફલાં બૂઢે બુઢયા કા કયા હાલ હે? ઉસને કહા જી બળે મિયાં તો ફોત હો ગએ ઔર બૂઢી હે ઉસકો ભી ફાલિજ હુવા હે ઔર વોહ ભી મરને કે કરીબ હે ઔર ઉનકા બેટા હે સુના હે કે સઉદી અરબ રેહતા હે પતા નહિં કેસા મનહૂસ હે ઉસને કભી માં-બાપ કા ખ્યાલ હી નહિં કિયા ઉસ બચ્ચે કો કયા પતા વોહ ઉસી આદમી સે બાત કર રહા હે અબ ઉસકે દિલ કો ઔર તકલીફ હુઇ, અબ યે સોચને લગા મેં જાઉંગા મેરી અમ્મી તો મુઝસે બાત હી નહિં કરેગી મેં અમ્મી કો પાંવ પકળ કર મનાઉંગા, મેં હાથ જોળ કર મનાઉંગા, મેં યું કરૂંગા, સારી પ્લાનિંગ કર કરા કે જબ યે ઘર પહોંચા, દરવાઝા ખોલા અંદર આ ગયા તો કુંડી તો નહિં લગી હુઇ થી કિવાળ મલ હુએ થે ઉસને દરવાઝા ખોલા અંદર આ ગયા દેખા કે ચારપાઇ પર ઉસકી માં લેટી હુઇ હે વોહ બુઢિયા બેચારી હડડીયોં કા ઢાંચા બીમારીયોં કી વજા સે બિસ્તર પર પળી હુઇ થી ઉસકે દિલ મેં ખ્યાલ આયા કહી અમ્મી સોઇ હુઇ ન હો અગર જાગ રહી હોગી

તો મૈં સલામ કરૂંગા ઔર મૈં ઇન્તેઝાર કર લૂંગા જબ કરીબ આ કર દેખા તો યે હેરાન હુવા, ઉસકી માં હાથ ઉઠાએ હુએ દુઆએં કર રહી હૈં, ઉસને સોચા કે અમ્મી કયા બોલ રહી હૈં મૈં ઝરા સુનૂં, તો માં કી બીનાઇ તો સહીહ નહિં થી, ચુનાન્ચે યે કરીબ હોતા ગયા કરીબ હોતા ગયા કરીબ હો કર જબ ઉસને સુના તો ઉસકી માં યે દુઆએં કર રહી થી એ અલ્લાહ મેરા ખાવિંદ તો દુનિયા સે ફોત હો ગયા મેરા એક હી બેટા હે અલ્લાહ! ઉસે બખયરિયત વાપસ લોટા દેના તાકે જબ મેરી મોત આએ તો મુઝે કબ્ર મેં ઉતારને વાલા મેરા કોઇ મહરમ મોજૂદ હો અંદાઝા લગાઇએ કે બેટા સોચ રહા હે અમ્મી મુઝસે બાત હી નહિં કરેગી ઔર માં કી મોહબ્બત કા યે હાલ કે ઇસ બુઢાપે મેં ભી દુઆએં માંગ રહી હે અલ્લાહ મેરે બેટે કો બખયરિયત વાપસ લાના કે અગર મેરી મોત આ જાએ તો મુઝે ભી કોઇ કબ્ર મેં ઉતારનેવાલા મેરા કોઇ મહરમ હો.

કિસ્સા એક અઝીમ માં કા

માં કી મોહબ્બત દેખની હો તો સય્યિદહ હાજરા સાબિરહ કી ઝિંદગી કો દેખિયે સય્યદના ઇબ્રાહીમ અલ. ઉનકો ઔર ઉનકે બેટે ઇસ્માઇલ અલ. કો بِوَادٍ غَيْرِ ذِي زَرْعٍ એસી જગા જિસમેં સબ્ઝે કા નામ વ નિશાન તક નહિં થા વહાં છોળતે હૈં એક મશક પાની કી ઔર ચંદ ખુશ્ક રોટિયાં હૈં જબ વાપસ આને લગતે હૈં તો વોહ પૂછતી હૈં આપ હમેં કયું છોળ કર જા રહે હૈં? ખામોશ આખિર યે નબી અલ. કી સોહબત યાફ્તા થી મહરમે રાઝ થી. પેહચાન ગઇ તીસરી મરતબા સવાલ કરતી હૈં કયા આપ હમેં અલ્લાહ તઆલા કે હુકમ સે છોળ કર જા રહે હૈં? તો ઉન્હોંને ફરમાયા ઇશારે મેં હાં મૈં અલ્લાહ કે હુકમ સે છોળ કર જા રહા હું, તો હાજરા

સાબિરહ આગે કેહતી હેં કે અચ્છા ફિર અલ્લાહ તઆલા હમેં ઝાયેઅ નહિં કરેગા, ઉસ અલ્લાહ કી બંદી કા ઈમાન દેખિયે ઉનકા યકીન દેખિયે, અલ્લાહ એેસા ઈમાન ઔર યકીન હમારી બીવીયોં કો ભી અતા ફરમાએ. હમારી બેટીયોં કો ભી અતા ફરમાએ. એેસા અલ્લાહ ને ઉનકો યકીન દિયા, અબ ખાવિંદ તો ચલે ગએ કોઇ ઔર ઈન્સાન વહાં કરીબ મેં નહિં પાની કા નામ વ નિશાન કરીબ મેં નહિં, જિધર દેખો ખુશ્ક પહાળ ઈન્સાન કા મુંહ ચઢાતે નઝર આતે હેં, એક મશક પાની કી કહાં તક ચલતી ચંદ રોટી કે ટુકળે કિતને દિન ચલતે, એક વક્ત આયા કે પાની ખત્મ હો ગયા, બચ્ચે કો પાની કી તલબ થી વોહ રોને લગા અબ માં તળપ ઉઠી ઉસે યે મહસૂસ હોને લગા કે ન મેરે સીને મેં દૂધ ઈતના કે બચ્ચે કો પિલા સકૂં ન પાની કે બચ્ચે કે મુંહ મેં ડાલ સકું. મેરે બેટે કા કયા બનેગા અબ ઉસ માં ને પરેશાન હો કર અપને બચ્ચે કો એક ચટાન કે સાયે મેં સુલા દિયા, લિટા દિયા. ઔર ખુદ પાની કી તલાશ મેં નિકલ પળી અબ અલ્લાહ કી ઉસ બંદી કી એક નઝર બેટે પર હે ઔર એક નઝર પાની પર હે બલ્કે યું કેહના ચાહિયે કે દિલ બેટે કી તરફ મુતવજ્જેહ હે ઔર આંખ પાની કી તરફ મુતવજ્જેહ હે, લિહાઝા યે પહાળી કે એક સિરે સે ભાગતી હે. ઔર દૂસરે સિરે તક ચલી જાતી હે કભી ઈધર જાતી હે કભી ઉધર જાતી હે ઈસ પરેશાન હાલ માં કી મોહબ્બત કી યે કયફિયત મેરે મોલા કો ઈતની પસંદ આઇ કે અલ્લાહ રબ્બુલ ઈઝઝત ને ઉસ માં કે અમલ કી યાદગાર કયામત તક જારી ફરમા દી. ઔર ઈસ અમલ કો આનેવાલોં કે લિયે હજ કી સઇ કા અમલ બનાયા, અંદાઝા તો લગાઇએ કે માં કા અલ્લાહ કે યહાં કયા રૂત્બા હે, ચુનાન્ચે જબ બચ્ચે કે કરીબ આઇ તો ઉસને કયા

દેખા કે જબ માં કી યે દુઆ થી, દિલ કી તમન્ના થી, કયફિયત થી ઔર બેકરારી થી અલ્લાહ ને ઉસ માસૂમ બચ્ચે કે પાંવ કે ઝરિયે સે ઉન ચટાનોં કે અંદર સે પાની નિકાલ દિયા, બીબી હાજિરહ સાબિરહ આતી હેં ઔર ઉસ કે ગિર્દ પત્થર રખ કર ઉસે ઝમઝમ કેહતી હેં ઠહર જા ઠહર જા, પાની આ ગયા, ઔર યે પાની કયા થા આબે શીરી થા બલ્કે મેં તો યું કહું કે યે આબે હયાત થા. ઉસ સંગલાખ ઝમીન મેં જહાં કોઈ આબાદી કા નામો નિશાન નહિં થા ઝરાઅત નહિં થી, અલ્લાહ ને એક બેકરાર માં કે સદકે ઉસકે માસૂમ બચ્ચે કે પાંવ સે યે પાની કા ચશ્મા જારી કિયા ચુનાન્ચે કુછ અરસે કે બાદ કબીલએ જુરહુમ યહાં આ કર આબાદ હો ગયા. ઔર યું બયતુલ્લાહ કે કરીબ અલ્લાહ ને ઈન્સાનોં કી આબાદી કા ઈન્તેઝામ ફરમા દિયા. ચુનાન્ચે ઉસકો એક શાઈર ને અશઆર મેં યું કહા ......

પયમ્બર ને દુઆ કે બાદ ઉસ વાદી સે રૂખ મોળા
જનાબ હાજરા કો ઔર બચ્ચે કો યહીં છોળા
જનાબ હાજરા બેઠી થી ઉસ વાદિયે વહશત મેં
સંભાલે તિફલે આલીશાનકો આગોશે મોહબ્બત મેં
વહાં સેહરા હી સેહરા થા ચટાનેં હી ચટાનેં થી
જનાબ હાજરા યા એક બચ્ચા દો હી જાનેં થેં
ન દાના થા ન પાની થા ભરોસા ફકત રબ પર
પળી જબ ધૂપ કી ગરમી તો જાં આને લગી લબ પર
ઝમીન કા ઝરરહ ઝરરહ મોહર કી સૂરત ચમકતા થા
બહોત બેતાબ થી માં ગોદ મેં બચ્ચા બિલકતા થા
સફા મરવા પે હર સૂ તલાશે આબ મેં દોળી
બુલંદ વ પસ્ત પર ફિઝે મએ નાયાબ મેં દોળી

કભી ઇસ સિમ્ત જાતી થી કભી ઉસ સિમ્ત જાતી થી
ખ્યાલ આતા થા બચ્ચે કા તો ફોરન લોટ આતી થી
બહોત ઢુંઢા ન કુછ આસાર પાની કે નઝર આએ
જિધર ઉઠી નઝર ઝુલસે હુએ ટીલે નઝર આએ
કયામત કી ઘળી થી પળ ગએ થે પાંવ મેં છાલે
ચલી જાતી થી આંખે આબ મેં બચ્ચે મેં દિલ ડાલે
સુની આવાઝ નન્હે કે બિલકને કી ઔર રોને કી
તળપ ઉઠી કે સાઅત આ ગઇ અબ જાન ખોને કી

યે વોહ બે કરારી કા વકત થા કે જબ અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત ને હાજરા સાબિરહ કી બેકરારી કે સદકે આબે ઝમઝમ અતા કિયા, આજ પૂરી દુનિયા કે મુસલમાન ઇસ પાની સે બરકતેં ભી હાસિલ કરતે હૈં ઉસકો પીતે હૈં. નબી અલ. ને ફરમાયા : જિસ નિય્યત સે પિયા જાએ અલ્લાહ તઆલા ઉસ બંદે કી દુઆ કબૂલ ફરમા લેતે હૈં. બચ્ચે કી બે કરારી પર રહમતે ઇલાહી કો જોશ આ ગયા ચુનાન્ચે ઉસકી એળિયોં કી રગળ સે અલ્લાહ ને આબે શીરીં અતા ફરમા દિયા.

જો બચ્ચે યા બચ્ચીયાં યા જો ઔરતેં અપની ઝિંદગી મેં અપની માં કી ખિદમત નહિં કર સકી હદીષે પાક મેં આતા હે કે ઉનકો ચાહિયે કે ઉનકી વફાત કે બાદ ઉનકે લિયે ઇસાલે સવાબ કરેં ઔર ઉનકી જો રિશ્તેદાર ઔરતેં થી ખાલા થી, યા સહેલિયાં થી ઉનકે સાથ અચ્છા સુલૂક રખેં, તો અલ્લાહ તઆલા ઇસ કમી કો પૂરા ફરમા દેંગે, બહર હાલ જિનહોંને ખિદમત ન કી ઔર ઉનકી માં ચલી ગઇ, યે એક ઐસી હસરત હે જો કભી ભી પૂરી નહિં હો સકતી ઇસ લિયે અલ્લામા ઇકબાલ ને અપની માં કી યાદ મેં કહા:

કિસકો અબ હોગા વતન મેં આહ મેરા ઇન્તેઝાર
કોન મેરા ખત ન આને પર રહેગા બેકરાર
ખાકે મરકદ પર તેરી લે કર યે ફરિયાદ આઉંગા
અબ દુઆએ નીમ શબ મેં કિસ કો મેં યાદ આઉંગા
ઉમ્ર ભર તેરી મોહબ્બત મેરી ખિદમત ગર રહી
મેં તેરી ખિદમત કે કાબિલ જબ હુવા તુ ચલ બસી
આસમાં તેરી લહદ પર શબનમ અફશાની કરે
સબઝએ નવરસ્તા ઉસ ઘર કી નિગેહબાની કરે

હમેં ચાહિયે કે અપની માં કી ખિદમત કર કે હમ ઉનકી દુઆએં લેં માં કી દુઆ અલ્લાહ કે યહાં બળા દરજા રખતી હે.

માં કી મોહબ્બત કા એક અજીબ વાકિઅહ

એક વાકિઅહ સુના કર યે આજિઝ બાત મુકમ્મલ કરતા હે ઝરા તવજ્જુહ કે સાથ સુનિયે, એક સિપાહી થા, ફોજ કા જિસકા નામ થા સુબુકતગી, ઉસકે ઘર મેં બહોત તંગી થી. ઉસકે પાસ એક ઘોળા થા, જિસ પર કભી કભી સવાર હો કર યે શિકાર ખેલને ચલા જાતા થા, શિકાર મિલ જાતા તો ઘર મેં કુછ ખાના પીના હો જાતા ન મિલતા તો ઘર મેં ફાકા હોતા. એક મરતબા યે શિકાર કી નિય્યત સે જા રહા થા કે ઉસને એક હિરની કો દેખા જિસકે સાથ છોટા સા બચ્ચા થા, ઉસને અપના ઘોળા ઉસકે પીછે જો ભગાયા તો હિરની તો ભાગ ગઇ મગર છોટા બચ્ચા ન ભાગ સકા તો ઉસને ઉસ બચ્ચે કો પકળ લિયા, જબ માં ને દેખા કે મેરે બચ્ચે કો ઉસ આદમી ને પકળ લિયા તો ભાગતી હુઇ હિરની ફિર વાપસ આ ગઇ. ઔર ઉસને ઉસકે કરીબ આ કર ઉસસે અપની બે કરારી કા ઇઝહાર કરના શુરૂ કર દિયા, આસમાન કી તરફ મુંહ ઉઠાતી થી ઔર દર્દભરી આવાઝ નિકાલતી થી યે રહમ દિલ ઇન્સાન થા યે સમઝ ગયા યે માં હે બેકરાર હે. મેરા બેટા ઉસ શિકારી કે હાથ મેં ચલા ગયા, ચુનાન્ચે ઉસને ઉસકી બેકરારી

કો દેખતે હુએ ઉસકે બચ્ચે કો છોળ દિયા વોહ માં અપને બચ્ચે કો લે કર ચલી ગઇ વાપસ આયા રાત કો સોયા તો ખ્વાબ મેં ઉસકો નબી સલ. કા દીદાર નસીબ હુવા, નબી સલ. ને ઈર્શાદ ફરમાયાઃ કે તુને એક માં કી બેકરારી કો દેખ કર ઉસ પર રહમ ખાયા, યે તેરા અમલ અલ્લાહ કો ઇતના પસંદ આયા કે અલ્લાહ તઆલા તુઝે દુનિયા કા તાજ અતા ફરમાએંગે. ઔર તુને ઉસકા બેટા વાપસ કિયા ઉસકે બદલે અલ્લાહ તઆલા તુઝે ભી બેટા અતા ફરમાએંગે. ચુનાન્ચે ઉસકે યહાં બેટા હુવા, જિસકા નામ સુલતાન મહમૂદ ગઝનવી રખા ગયા, જો પૂરે હિંદુસ્તાન કા ફાતેહ બના ઔર અલ્લાહ રબ્બુલ ઇઝઝત ને ઉસ ગરીબ બંદે કો એક બાદશાહ કા બાપ બનને કી તોફીક અતા ફરમાઇ. અગર જાનવર જૈસી માં કી બેકરારી કા ખ્યાલ રખા જાએ તો ઇન્સાન કો દુનિયા કી બાદશાહી મિલતી હે. નવજવાન બચ્ચે ઔર બચ્ચીયાં યે બાત કાન ખોલ કર સુન લેં અગર યે અપની માં કી બેકરારી કે દોરાન ઉસકે સાથ મોહબ્બત કા મામલા કરેંગે તો અલ્લાહ તઆલા ઉન્હેં દીન દુનિયા કી બાદશાહી અતા ફરમાએંગે. અલ્લાહ તઆલા હમારી કોતાહિયોં સે દરગુઝર ફરમાએં ઔર હમેં નેકોકારી ઔર પરહેઝગારી કી ઝિંદગી નસીબ ફરમાએં. આમીન સુમ્મા આમીન

માં બચ્ચે કી માં હી નહિં રાઝદાર ભી

જિસ તરહ યે સમઝા જાતા હે કે બચ્ચોં કા સબસે પેહલા મકતબ માં કી ગોદ હોતી હે, ઇસી તરહ યે ભી સમઝના ચાહિયે કે બચ્ચોં કી સબસે પેહલી રાઝદાર માં હોતી હે. માં એક સીપ કે માનિન્દ હે કે જિસમેં બચ્ચોં કે રાઝ છુપે હુએ હોતે હેં ઔર માં ઉસ રાઝ કો ઉગલને કે બજાએ નિગલ જાતી હે, લેકિન ઉસસે ગાફિલ ભી નહિં હોતી હે, કયુંકે ગફલત કે નતીજે મેં વોહ અપને બચ્ચોં કી સહીહ તરબિયત નહિં કર સકેગી.

માં કે રાઝદાર હોને કા મતલબ સિર્ફ યહી નહિં હે કે વોહ બચ્ચોં કે ઉયૂબ ઔર કોતાહિયોં સે વાકિફ હો કર ઉનકે તઈ ડરા ધમકા કર બચ્ચોં સે

અપની બાત મનવાલે. બલ્કે રાઝદાર હોને કા મતલબ યે હે કે ઉસકી ઉલઝન સુલઝાએ, ઉસકી ઝહની કયફિયત કો સમઝે, ઉસકે જઝબાત વ ખ્યાલાત કા ગુંજાઇશ કે મુતાબિક ખ્યાલ રખે. ઉસકે જાઇઝ મુતાલબાત પર સંજીદગી સે ગોર કરે. ઉસકી ઇઝઝતે નફ્સ કો મજરૂહ હોને સે બચાએ, ઉસકી શબીહ કો અપને ઔર ગેર કે સામને ખરાબ હોને સે બચાએ, ઝિલ્લત વ રૂસવાઇ કે અસબાબ સે ઉસકી હિફાઝત કા સામાન મુહય્યા કરે. ઉસકી ઉમંગો ઔર ચાહતોં કે બીચ નેકી ઔર શરાફત કી આબયારી કરે. વોહ સિર્ફ રાઝદાર હી નહિં, બલ્કે ઝિમ્મેદાર ભી બને ઔર અપની ઝિમ્મેદારિયોં કે આઇને મેં બચ્ચોં કે ઝહન વ દિમાગ મેં ઇખલાસ વ એહતેરામ, અમાનત વ દિયાનત ઔર સિદક વ સફા કે બીજ બોએ તાકે નેકી વ શરાફત કી નરમ ઝમીન મેં ઉગનેવાલા યે પોદા એૈસા તનાવર શજર સાયાદાર બને કે લોગ ઉસકી છાંવ તલે રાહત વ આરામ મહસૂસ કરેં. ઔર ઉસકે વુજૂદ સે ખલ્કે ખુદા કો ફાયદા પહોંચે. લેકિન યે સબ કુછ ઉસી વકત હો સકતા હે જબકે માં મમતા ઔર મોહબ્બત કે હકીકી કિરદાર સે વાકિફ હો, વોહ

'ફૂલ કી પત્તી સે કટ સકતા હે હીરે કા જિગર'

કે ફલસફે પર યકીન રખતી હો. યઅની ઉસકી બાતોં મેં એૈસી હલાવત ઔર મિઠાસ હો કે જબ વોહ બાત બચ્ચોં કે કાનોં મેં પળેં તો દિલ કી કિતાબ પર નકશ હો જાએં, ઉસકે ઝહન વ દિમાગ કી પરતેં ખુલ જાએં, ઉસકે સોચને ઔર સમઝને કે ઝાવિયે બદન જાએં ઔર ઉસકે ઉઠનેવાલે ગલત કદમ રૂક જાએં.

હમારે મુઆશરે મેં યકીનન એૈસી માએં ઝરૂર મિલ જાએંગી, જો અપને કિરદાર વ ગુફતાર કે હવાલે સે બચ્ચોં કો એૈસા મુતઅસ્સિર કરતી હેં કે વોહ બચ્ચોં કે લિયે ન સિર્ફ માં રેહતી હેં બલ્કે વોહ ઉનકી રાઝદાર ભી બન જાતી હેં ઔર ફિર વોહ બચ્ચોં કો જિસ તરહ ઢાલના ચાહતી હેં ઉસી

તરહ બચ્ચે ઢલ ી જાતે હેં. અબ આપ ખૂદ હી અંદાઝા લગાઇએ કે ઉસ માં કો કિતની ખૂશી મિલતી હોગી, જિસ વકત ઉસકી નઝર અપને બચ્ચોં પર પળતી હોગી, કયુંકે વોહ જૈસા દેખના ચાહતી હે બચ્ચા વૈસા હી ઉસે દિખાઇ દેતા હે. યકીનન યે સબ કુછ માં કી ઉમદહ તરબિયત ઔર અચ્છી આદતોં કા નતીજા હોતા હે ઐસી હી માં બચ્ચોં કી રાઝદાર હોતી હે.

ઉસકે બરખિલાફ હમારે મુઆશરે મેં ઐસી માંઓં કી ભી કમી નહિં, જો ન સિર્ફ ગૈરોં કે બચ્ચોં કે લિયે બલ્કે અપને ભી બચ્ચોં કે લિયે ઝુલ્મ વ જબર કી અલામત કે તૌર પર દિખાઇ દેતી હેં, વોહ બચ્ચોં કે ઝરા સા રોને ચિલ્લાને પર ન સિર્ફ ઝુંઝલાતી હેં બલ્કે ઉસે ડાંટને ડપટને કે સાથ સાથ બુરા ભલા કેહને સે ભી બાઝ નહિં રેહતી. વાહિયાત વ ખુરાફાત બકને કે સાથ સાથ ગાલિયોં ઔર બદદુઆઓં સે ભી નહિં ચુકતી. ઉન્હેં ઇસ બાત કા કોઇ ખોફ ઔર ડર નહિં રેહતા હે કે જો બદદુઆએં ઝબાન સે નિકલતી હેં વોહ કબૂલ હો જાયા કરતી હેં ઔર પલટ કર ખુદ ઉસી માં પર યા ઉસકે બચ્ચે પર પળતી હેં, લેકિન ઇસ નાઆકિબત અંદેશ માં કો કોન સમઝાએ કે તુમ્હારી બીમારી યા તુમ્હારે બચ્ચોં કી બીમારી ખૂદ તુમ્હારી વજા સે હે. અગર તુમને ઝરા સબ્રો ઝબ્ત સે કામ લિયા હોતા, અગર તુમને હિમ્મત વ હોશલે કો લાઝિમ પકળા હોતા, અગર તુમને વાહિયાત વ ખુરાફાત ન બકા હોતા, અગર તુમને બદદુઆઓં ઔર ગાલિયોં કે બજાએ દુઆએં દેના ઔર મોહબ્બત સે પેશ આના સીખા હોતા તો આજ યે નવબત નહિં આઇ હોતી. બલ્કે તુમભી ખુશ રેહતી ઔર તુમહારી અવલાદ ભી ખૂશો ખુર્રમ રેહતી.

માં તો નામ હી સબ્રો ઝબ્ત, તહમ્મુલ વ બુર્દબારી, શરાફત વ ઇઝઝત, શફકત વ મોહબ્બત ઔર નેકી વ ઉલફત કા હે, ઇસી લિયે તો દુનિયા મેં સબસે બળા મકામ માં કા હે ઔર સબસે મુશકિલ કામ માં બનના હે. કયા ખૂબ લિખા હે મિસાલી માં કે મુરત્તિબીન ને કે :

યાદ રખિયે! માં બનને કે લિયે અપને જઝબાત પર કાબૂ પાને ઔર બર્દાશ્ત કરને કી રોઝાના બાર બાર આપકો દુઆએં માંગની હોંગી ઔર હર નમાઝ કે બાદ તિલાવત કર કે, ઝિક્ર કરકે, તા'લીમ કે હલકે મેં બેઠ કર, અલ્લાહ કે રાસ્તે મેં જા કર હજ વ ઉમરહ કે બાદ ખૂબ ખૂબ દુઆએં માંગની હોંગી, માં કેહતે હી ઉસે હેં, જિસમેં હમદર્દી, ખેરખ્વાહી, નસીહત, બર્દાશ્ત ઔર મોહબ્બત કૂટ-કૂટ કર ભરી હુઇ હો અગર કોઇ પૂછે કે દુનિયા મેં ઔરતોં કે લિયે સબસે મુશકિલ કામ કોનસા હે તો ઉસકા જવાબ યે હોગા કે માં બનના, ઇસ લિયે કે માં બનના ઔર સહીહ તૌર પર બચ્ચોં કી તરબિયત યે દિમાગ નિચોળને, હડડીયાં જલાને ઔર હડડીયોં કા ગુદા ઘુલાને કા કામ હે. માં કો ખૂન કે ઘૂંટ પી કર રૂખી સુખી ખા કર બચ્ચોં કે સામને મુસ્કુરાતે હુએ મમતા કા ઇઝહાર કરના પળતા હે.

વોહ માં બહોત હી કમ કિસ્મત હે, જિસકો બચ્ચે કી વજા સે કોઇ થોળી સી ભી તકલીફ પેશ આ જાએ તો બચ્ચે કો ડાંટના શુરૂ કર દે. માં કે એહતેરામ કા ઇસી લિયે હુકમ દિયા ગયા હે કે માં કે અજઝાએ તરકીબી મેં ઝબ્તે નફસ, ફરાખે હોસ્લગી ઝબ્તો સિબાત, કુબ્વતે બર્દાશ્ત, સલામતી એ ઝહનો ફિર્ક ઔર જિગર સોઝી શામિલ હેં. માં કભી તાલિબે જાહ નહિં હોતી. માં કો ઝિંદગી કા હર લમ્હા પુલસિરાત સે ગુઝર કર બસર કરના હોતા હે. જો માં બન ગઇ ઉસ કો તો હર બચ્ચે સે પ્યાર હો જાતા હે, વોહ કિસી બચ્ચે કો રોતા નહિં દેખ સકતી, કિસી બચ્ચે કી રોને કી આવાઝ સુનતે હી ઉસકી મોહબ્બત વ શફકત કા ફુવારા ફુટ જાતા હે. વોહ ઉસકો સીને સે લગાતી હે, દુઆ દેતી હે, જબ દૂસરે કે બચ્ચોં કે સાથ યે હાલ હોતા હે તો અપને બચ્ચોં કે સાથ ઉસકા મામલા કયા હોગા. બહોત અફસોસ હોતા હે ઐસી માઓં કા હાલ સુન કર કે જબ ઉનકા અપના બચ્ચા રોતા હે તો ઉનકે દિલ મેં દર્દ પેદા હોતા હે, વોહ ઉસકો ચુપ

કરવાને કી ફિક્ર કરતી હેં, ઉસકે લિયે રાત ભી જાગ લેતી હેં, લેકિન જબ ભાભી યા કિસી ઔર કા બચ્ચા રોતા હે તો મોહતરમા નણંદ સાહિબા કે સર મેં દર્દ શુરૂ હો જાતા હે કે હાએ! યે બચ્ચે કૈસે હેં ચુપ હી નહિં હોતે.

માં અપને અંદર બાપ સે કઇ ગુના ઝિયાદા દિલસોઝી, દર્દમંદી, ઔર ખૈરખ્વાહી કે જઝબાત રખતી હે ઔર તલ્ખ કલામી ઔર સખ્ત બયાની સે કોસોં દૂર રેહતી હે. માં અપની મંઝિલ કેહકશાં સે હો કર નહિં કાટોં ઔર પત્થરોં સે ગુઝર કર હાસિલ કરતી હે.

યાદ રખિયે! માસૂમ બચ્ચા મોહબ્બત, અપનાઇયત, રહમ ઔર હમદર્દી કા મુસ્તહિક હોતા હે, ઉસે ઝિટકા નહિં જાતા. ઉસે ટોકા નહિં જાતા, ઉસે ઝિળકા નહિં જાતા, ઉસે બુલાયા જાતા હે, પાસ બિઠાયા જાતા હે, દલીલ ઔર પ્યાર કે સાથ સમઝાયા જાતા હે.

"માં કો કયામત કે રોઝ ઉસકા અજ્ર તો ઝરૂર મિલેગા કે ઉસને અપને હુસ્ને કલામ, ઝાતી ઇસાર ઔર અચ્છે કિરદાર સે બચ્ચોં કો સીધી રાહ દિખાઇ, લેકિન ઉસકા કોઇ બદલા નહિં દિયા જાએગા કે માં ને અપને ભળકીલે મિઝાજ, ગુસ્સે વાલે અંદાઝ, ઔર સખ્ત અલફાઝ સે કિતની મરતબા બચ્ચોં કો ધુતકારા ઔર દીન સે દૂર ભગાયા યા બચ્ચા દીન પર અમલ કરના ચાહતા થા ઉસકો અમલ કરને સે રોકા. (મિસાલી માં: ૯૦-૯૧)

મઝકૂરહ બાલા સુતૂર મેં માં કી સિફાત ઔર બચ્ચોં કે તઈ માં કી ઝિમ્મેદારિયોં કો જિસ પુરસોઝ અંદાઝ મેં બયાન કિયા ગયા હે, વોહ કોઇ આલમ બાલા કી નહિં, બલ્કે ઝમીન પર ચલંતી ફિરતી એક ઐસી માં કા તઝકિરહ હે, જો હમારે મુઆશરે, સમાજ ઔર મહલ્લે મેં રેહતી હે. લેકિન ઇન સિફાત ઔર ખૂબિયોં કી હામિલ વહી માં હોતી હે, જો દીનદાર હોતી હે, દીની મિઝાજ રખતી હે ઔર જઝબા શનાસ હોતી હે ઔર જઝબએ શનાસી કે અમલ સે ગુઝર કર બચ્ચોં કી રાઝદાર બન

જાતી હે.

એક માં જો અપને બચ્ચોં કે લિયે રાઝદાર બન જાતી હે, ઉસકી હયસિયત ઔર અઝમત વ બરતરી ન સિર્ફ બચ્ચોં કી નિગાહ મેં બઢ જાતી હે, બલ્કે પૂરે ઘર મેં માં કી નિરાલી શાન હોતી હે. ઉસકી હર બાત કો ગોર સે સુના જાતા હે, ઉસકે હર અમલ કી નકલ હોતી હે, ઉસકે હર મશવરે કો કબૂલ કિયા જાતા હે, ચુંકે બચ્ચોં કો માલૂમ હે કે મેરી માં મેરે જઝબાત કે ખિલાફ કોઇ ફેસ્લા નહિં લેગી, ઉસકે બર ખિલાફ વોહ માં જો હર વકત અપને બચ્ચોં કો કોસતી રેહતી હે, અપની કળવાહટ કે ઝરિયે ઘર કી ફિઝાઓં કો મસમૂમ (ઝેહરીલી) બનાએ રેહતી હે ઔર ચુભતેહુવે ફકરોં ઔર જુમલોં સે બચ્ચોં કી ઇઝઝતે નફસ કો મજરૂહ કરતી રેહતી હે. ઐસી માં કી હયસિયત બચ્ચોં કી નિગાહ મેં એક દુશમન સી હોતી હે. વોહ અપની માં કો દેખ કર ખુશ નહિં હોતે, નેક ઉમ્મીદેં નહિં બાંધતે, વોહ અપની નેક ખ્વાહિશોં ઔર તમન્નાઓં કે ઇઝહાર કી ભી જુરઅત નહિં કરતે, કયુંકે બચ્ચોં કે ઝહન મેં માં કા ખોફ પેહલે સે હી બેઠ ચુકા હોતા હે વોહ અપની માં કો રાઝદાર કયા બનાએં? ખોફ કે મારે અપની જાઇઝ બાતોં કો બયાન કરને સે ભી કતરાતે હેં.

બસા અવકાત બાઝ માએં બચ્ચોં કો ડરા ધમકા કર ઔર ઇસ તૌર પર કે અગર તુમને બાત છુપાઇ તો તુમ્હારે વાલિદ સે શિકાયત કર દી જાએગી બચ્ચોં કે રાઝ મા'લૂમ કર લેતી હેં ઔર ઉસકો ઇફશા કર કે ખૂદ અપને હી હાથોં અપને બચ્ચોં કો રૂસ્વા ઔર ઝલીલ કરતી હેં. યે તરીકા ઔર શેવા માં કી શાન કે સરાસર ખિલાફ હે. યે રવય્યા માં કી મમતા કે ખિલાફ હે, ઐસી માં કો ખ્યાલ રખના ચાહિયે કે હમારે યે બચ્ચે બળે ભી હોંગે ઔર હમેં ઉનકી ખિદમત કી ઝરૂરત ભી પળેગી ઉસ વકત જબ હમેં અપના યે રવય્યા યાદ આ જાએગા તો અપના ઝમીર વ ઝર્ફ હી હમેં શર્મસાર કરેગા.